50232 (1)

GEORG. WILHELM DETHARDINGII,

J. U. LICENT. & JUDIC. MECKLENBURG.
ADVOCAT. ORDIN.

SCRUTINIUM ACADEMICUM

DE

NECESSITATE INSPECTIONIS VULNERUM IN CRIMINE HOMICIDII COMMISSO.

ad Cono. d. Joſ. h. … anjunt.

In quo omnia,
Quæ ad Inſpectionem cadaverum faciunt,
& ad attendendum judicium Medicorum de lethalitate vulnerum quoad inferendam pœnam ſpectant, ſollicite ex natura negotii Inſpectionis eruuntur, & ad majorem enodationem tam Juris-Conſultis quam Medicis proponuntur.

ROSTOCHII,
Apud MARTINUM CHRISTOPHORUM SCHWECHTENIUM,
1726.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

INDEX.

A.

Amens homicida quando pœna otdinaria afficiendus - Pag. 57
Anatomiæ Profeſſori non privative competit officium Inſpectionis - 9
Animus lædendi vel occidendi non ſufficit ad pœnam ordinariam dictitandam - - - - 27
in delictis pœnam variat - - - - ibid.
directus & indirectus - - - 28
homicidæ inſpectione aliquando probatur - - 70
Armorum qualitas non arcet inſpectionem - - 69
non ſufficit ad lethalitatem - - ibid.
Aſſaſſinium quare graviter puniendum - - - - 61

B.

Bodinus arguit inſpectionem nullitatis - - - - 1
i fundamentum lethalitatis - - - 53
Brunnemannus inſpectionem ſemper neceſſariam eſſe negat - 2

C.

Chirurgus Inſpector an jurare teneatur & quinam - - 9
Conjecturæ ſub Inſpectione locum habent - - - 16
Conſtitutio Crim. Carolina ſpectat ad LL. pragmaticas - - 4
Corpus delicti in homicidio adeſſe debet - - 28

D.

Delicta ſunt punienda - - - - 22
imperfecta - - - - 27
Dierum numerus non facit ad lethalitatem - - - 17

E. *Byen-*

E.

Eventus non ſufficit ad pœnam ordinariam homicidii - - 29

F.

Facultatum Medicarum ſententiæ de lethalitate non ſimpliciter judicem conſtringunt, ut pœnam ordinariam dictitet - 36
Fuga homicidæ non arcet inſpectionem - - - - 67
Furtum quotuplex - - - - 25

H.

Homicida quando tenetur de vulnere - - - 54
Homicidium quid - - - - 21. 26
Homicidii pœna caute ferenda - - - 4
pœna variat - - - - 26
Homicidium doloſum ſaltem pœnam ordinariam admittit - 27
ii pœna ordinaria a ſolo eventu locum non habet - 28
Homicidia in Duellis non volunt Inſpectionem - - - 59
a pluribus commiſſa volunt inſpectionem - 67

I.

Infans homicida pœna ordinaria non afficiendus - - 55
Inſpectio vulneratorum deſcribitur - - - 3
ocularis delicta maxime probat - - - 24
vulneratorum quando non neceſſaria - - 55. 59. 61
neceſſaria - - 64. 65. 66. - 70
omiſſa non ſemper liberat a pœna ordinaria - 65
fieri poteſt in dominica die - - - - 65
nis tempus legitimum - - - 64
a putredinis metu determinatur - - 11
Judex poteſt alium ſubſtituere ſed habilem - - - 6
debet eſſe præſens & oculis ſuis & auribus ad omnia attendere - - - - - 7
Judicis eſt de *animo* occidentis judicare, non Medici - - 30
Judex in pœna homicidii non ſimpliciter ſtare debet depoſitione Medici inſpicientis - - 31. ſeq.
tempus legitimum inſpectionis negligens in Jus vocari poteſt 65
Jurisprudentia dubiis obnoxia eſt - - 74
Jus Naturæ, divinum & humanum admittunt Inſpectionem - 75. - 77

L.

Latrocinia graviter punienda - - - 61
Leges homicidia punienda jubent - - - - 4

Lethalitas

Lethalitas fruſtra dierum numero menſuratur - - 17
varie apud Medicos definitur - - 18
hujus diverſitatis ratio - - - 19
Lex implicita obligat - - - - 76
Lyſerus culpat Inſpectionem ut ſupervacaneam - - 2

M.

Magiſtratus eſt delicta punire - - - 25
de certitudine delicti puniendi eſſe convictum - ibid.
pro delicti qualitate pœnam decernere - - 25
Manu alta fieri poſſunt homicidia - - - 70
Medicus Inſpectioni non ſimul quâ Judex præeſſe poteſt - 5
non ſimul Judicem, Chirurgum & Notarium agere valet ibid.
ad protocollum dictitet, quæ ſub Inſpectione occurrunt - 5
ſub præſentia ſubſtituti inhabilis non tenetur inſpectionem in ſe ſuſcipere - - - 7
Inſpectionem inſtituere poteſt, Judice præſentiam ſuam detrectante - - - - ibid.
ſub Inſpectione ſit Chirurgorum Director - - 8
calleat anatomiam - - - - 9
Inſpector an jurare & quinam teneatur - ibid.
ſub putredine cadaveris non tenetur inſpectionem inſtituere - - - - 11
non ſemper tenetur Judicium de lethalitate adjicere - 12
in deponendo imperitiæ ſemel convictus teſtari amplius nequit - - - - 32
occidens an & quomodo puniendus - - 58
Medici de termino lethalitatis diſcrepant - - 18
eſt de Eventu læſionis judicare, non de animo - 30
quinam habiles ad deponendum de lethalitate - 31
ſententia de lethalitate non ſimpliciter facit ad dictitandam pœnam ordinariam - - 31. - 35
rum Diſſenſus non arcet Inſpectionem - - 73
alunt Cauſarum Patroni - - 74
Melancholicus homicida quomodo puniendus - - 58
Mors repentina vulnerati non arcet inſpectionem - - 66
tarda vulnerati non arcet inſpectionem - - ibid.

N.

Neceſſitas quid - - - - 21
Noctambuli homicidæ raro dantur - - - 57

O. *Obſte-*

O.

Obſtetrices quando ad Inſpectionem admittendæ - 11
Ocularis Inſpectio in delictis probandis magni habenda - 24
Opinionum Medicarum diverſitas unde - - 74. 75

P.

Perſonæ, quæ ad Inſpectionem requiruntur - - 5
non ſufficiunt binæ - - - ibid.
ſufficit una - - - ibid.
Pharmacopæi aliquando ad Inſpectionem admittendi - 11
Pœna homicidii variat - - - - 26
homicidii ordinaria ſupponit animum & eventum - 29
homicidii ordinaria non tollitur inſufficientia inſpectionis 40
non mere dependet a qualitate vulneris 63
Pœnis ſecundum Jus Naturæ locus eſt - - 23
Probationes delictorum quales - - - 24
Putredo inſpectionem cito adornandam jubet. - - 11

R.

Relatio Facultatum de inſufficientia Inſpectionis non abſolvit a pœna ordinaria homicidii - - 40

S.

Senex homicida pœna ordinaria aliquando afficiendus - 57
Sepultura non ſemper arcet Inſpectionem - - 11

T.

Tempus non fide determinat lethalitatem vulneris - 45

V.

Vulnus quid - - - - 13. ſeq.
includit plagam, ubi nulla læſio apparet - 15
lethale - - - - 16
per accidens lethale - - - 17
Vulnera inflicta volunt ante Inſpectionem, quam dici poſſint lethalia - - - 41
per ſe lethalia non fiunt per accidens lethalia - 50
per accidens lethalia aliquando ad lethalia per ſe referenda ibid.
per accidens lethalia non ſemper liberant a pœna ordinaria - - - - 53

PROOEMIUM.

QVam GERHARDUS FELTMANNUS, Juris in Academia Gröningenſi quondam Profeſſor inclitus, in tractatu, quem de *cadavere inſpiciendo* Anno 1673. conſcripſit, ſedulus fuerit, ut negotium inſpectionis Legalis conficeret, item præter hunc alii viri doctiſſimi v. g. FORTUNATUS FIDELIS, ZACHIAS, WELSCHIUS, BOHNIUS, AMMANNUS, EMMERICH idem ſibi ſumpſerint tractandum, ac de hac varia ingenii monumenta typis impreſſa hodienum Legentium animos oblectant; haud tamen valuerunt iddem ad colophonem perducere, quin varia ingeniorum forma nova etiam indies protulerit dubia; hinc, quoad ſcientiam Legalem Medicam ſive Medicinam forenſem expoliendam, etiam quoad inſpectionem memoratam, ampla meſſis ſuperſit. Mitto in præſens alias controverſias huc facientes, & ſaltem memini litium de *neceſſitate Inſpectionis* vulneratorum, quando mors inſecuta. Fuere quidem ab omni tempore, qui, ac modum in aliis rebus ſervare pulchrum, quoad Inſpectionem hanc Legalem pariter certos fines ponendos eſſe contenderunt,

runt, & quam maxime impugnarunt hoc aliorum axioma: *quaſi inſpectione iſtiusmodi poſthabita pœna ordinaria homicidii doloſi locum non habeat?* ſed qui penitus inſpectionem vulneratorum e foro voluerunt proſcriptam, non ita pridem caput extulerunt, quorum anteſignanos eſſe conſtat Celeberrimum Juris conſultum & quondam Profeſſorem Hallenſem D. HENRICUM BODINUM, qui in Diſſertatione de *non requirenda lethalitate vulnerum* Halæ Anno 1703. habita demonſtrare contendit, *nullitatem ſuetarum hactenus inſpectionum pro vulneris lethalitate & hinc formando judicio*, quod vulnerans, modo occaſionem morti inſequenti præbuerit, pœna ordinaria afficiendus ſit; & pariter famigeratiſſimum D. POLYCARPUM LYSERUM Profeſſorem Helmſtadienſem, qui, citra quod Bodini Diſputationem inſpexerit, in Diſputatione Juridica, cui titulus *de Cadaveris fruſtranea inſpectione*, hanc, ut nullo Jure præceptam, incertam, ſupervacaneam eſſe affirmat, eliminandam vel maxime, quia ſolus conatus pœnam ſecum ferat, ſupplicii pœna ergo homicidii ex animo cœdentis judicanda ſit, quem Inſpectio declarare non valeat. Placuit ergo ſcrutinium neceſſitatis Inſpectionum ex nexu cum delicto homicidii inſtituere & argumenta huc facientia mente attenta examinare, quid valeant nec ne? Poterunt, quibus judicium magis uſu ſubactum, pergere, quo negotium tam grave ſenſim ſenſimque perficiatur. Docebit diem dies, modo hoc animo obverſetur, utcunque pulchrum ſit proferre nova, pulchrius eſſe hæc, quid contineant, examinare, pulcherrimum autem veritatis patrocinium in ſe ad invidiam usque ſuſcipere.

MEM-

MEMBRUM I.

Definit *Terminos*, qui erunt adhibendi.

DEFINITIO I.

INſpectio vulneratorum, poſt mortem inſecutam, ſignificat actum legalem, quo Judex in ſui informationem, an pœna ordinaria delinquenti, vel delinquentibus decernenda, à certis perſonis deſiderat, ut demortui corpus probe viſitent, & tam generatim notent, quas circumſtantias huc facientes detexerint, quam ſpeciatim referant, quæ ratione vulneris inflicti, vel vulnerum inflictorum, facta perita diſſectione corporis obſervaverint.

Explicatio.

QUam maxime intereſt Reipublicæ, ut ex primis principiis Juris, quæ traduntur in *§.3. J. de J. & J.* & *L.10. ff. d. t.* hoc quoque obſervetur, ne alter alterum lædat, multo minus vita privet. Turbatur quippe tunc Societatis vinculum, cognatio, quæ inter homines naturalis eſt,

L.3. ff. de J. & J. peſſundatur, privatur Reſpublica binis civibus, altero, qui perit, altero, quem conſcientia afflicta reddit ad munia præſtanda inhabilem, ac ſtatuitur in alium, quod nemo in ſe ipſum ſtatui ſerio voluerit. Omni ergo Jure Legum Conditores in eo fuerunt occupati & ſeduli, ut repagula ponerent, tam gravi delicto firma ipſis viſa, quæ audaces & temerarios, quibus tantillum iræ ad viſcera ſocii telo perfodienda ſatis, terrerent, ac continerent. Quam pœnam primus & ſummus Nomotheta homicidis doloſis conſtituerit, ex verbis *Geneſ. cap. IX. v. 6. qui hominis ſanguinem effundit, illius ſanguis iterum effundetur*, omnibus conſtat, quibus Megalander *Lutherus* hoc epiphonema ſubjecit: Hie iſt das Weltliche Schwerdt eingeſetzet, daß man die Mörder tödten ſoll; longe aliter, ac *JCtus* quidam magni nominis, qui verba iſthæc ſacra præciſe ad Magiſtratum reſtringenda negat: ſed & Imperaror *Juſtinianus* de pœna homicidii graviter diſpoſuit, in *§. 5. de publ. Judic. & L.7. & 8. C. ad Leg. Cornel. de Sicar.* Siquidem vero pœnam mortis Reis definire res magni momenti, nec enim de glande legenda, oleo, tritico, aut vino legato agitur, ſed de hominis vita & ſanguine, *Anton. Theſſaur. in Deciſ. Senat. Pedemont. 12. n. 3. in fin.* Omnes generatim Leges hoc inculcant, quod prouti de reliquis delictis, ita etiam de homicidio pariter antea conſtare debeat, quam pœna decernatur. Speciatim Imperator *Theodoſius* juſſit, ut cauſarum de cæde cognitiones ad trigeſimum diem protraherentur, teſte *Sozomeno, Lib. 7. cap. 24. fol. 761.* Specialiſſime Imperator *Carolus Quintus* in *Conſtit. Criminali*, ne incertitudinis quicquam in negotio tam gravi remaneret, binis articulis hujus tenoris diſpoſuit: *Art. 147.* So einer geſchlagen wird, und über etliche Zeit darnach ſtürbe, alſo, daß zweifelich wäre, ob er der geklagten Streiche halber geſtorben wäre, oder nicht, in ſolchen Fällen mögen beyde Theile (wie von Weiſung geſetzt iſt) Kundſchafft, zur Sachen dienſtlich, ſtellen, und ſollen, doch ſonderlich die Wund-Aertzte, der Sach verſtändig, und andere Perſonen, die da wiſſen, wie ſich der Geſtorbene nach den Schlägen und Rumor gehalten habe, zu Zeugen gebraucht werden, mit An-

zeigung,

zeigung, wie lang der Verſtorbene nach den Streichen gelebet habe? und in ſolchen Urtheilen die Urtheiler bey den Rechts-Verſtändigen und an Orten und Enden, wie zu Ende dieſer unſer Ordnung angezeiget, Raths pflegen. Item, *Art.* 149. Und damit dann in obgemeldten Fällen gebührlich Ermeſſung und Erkänntniß ſolcher unterſchiedlichen Verwundung halb, nach der Begräbniß deſto minder Mangel ſey, ſoll der Richter ſamt zweyen Schöpffen, dem Gerichts-Schreiber, und einem, oder mehr Wund-Aertzten, (ſo man die haben, und ſolches geſchehen kan) die dann zuvor dazu beeydiget werden ſollen, denſelben todten Cörper vor der Begräbniß mit Fleiß beſichtigen, und all ſeine empfangene Wunden, Schläge und Wurff, wie jedes erfunden, und ermeſſen würde, fleißig mercken, und verzeichnen laſſen. Vi hujus Legis, quam pragmaticam omnes merito habent, *triplicis generis* perſonæ conſtituuntur, qui de vulnere, vel vulneribus inflictis, tum quoque vulnerati conditionibus Judicem informent; *ſint* ſcilicet, qui inſpectionem adornent; *ſint*, qui illam abſolvant; *ſint*, qui viſa & audita in chartam conjiciant, ac pro memoria annotent. Nec obſtat, quod pauciores videantur ſufficere, v. g. *bini: Judex* & *Medicus*, dum *ille* adornare, *hic* inſpectionem abſolvere & notare memorabilia poteſt; vel *unus*, v. g. *Medicus*, qui inſimul Conſularis, vel Senatoriæ dignitatis, hinc *Judicem, Chirurgum* & *Notarium* agere valet: quandoquidem in re tanti momenti, ac delictum homicidii involvit, plurium præſentia opus eſt, recteque hic valet proverbium: *vox*, ſive relatio *unius* de inſpectione, *vox*, ſive relatio *nullius*. Omnium minime, quando talis Medicus conſanguineos, ſive inquiſiti, ſive vulnerati, quando ægrotant, ſuæ curæ ſubjectos novit. Quod magis! ego perſuaſus ſum, Inquiſiti Advocatum excipere poſſe contra inſpectionem, illandemque nullitatis arguere, ſi quando Medicus, durante inſpectione, in charta vel tabula tralatitiè conjecerit, quæ occurrunt, domi abhinc extendenda, non vero Notarius ſive Actuarius adſit, qui una eadem ex ore Medici conſignet; (licet Medico integrum ſit, notata

domi melioris ordinis, item calligraphiæ ergo, nam terminorum anatomicorum ſcriptura plerumque angit Actuarium, horum imperitum, in chartam conjicere & rationes ſententiæ de qualitate vulneris ubertim exponere) quia 1.) Medici, qua Medici non eſt Notarium agere. 2) ſuſpicionem ſurrogationis incurrit, quæ ad Juramentum purgatorium in tam ſeria re ſufficit. 3.) elabi quædam memoria poſſunt, quæ ad gravitatem negotii pertinent. Providum in hoc negotio eſſe ampliſſimum hujus urbis *Senatum* fatendum eſt; quia, quæ ſub inſpectionis actu vel Phyſicus, vel alius Medicus in calamum Secretario dictitavit, finita inſpectione clara voce prælegere jubet, & Chirurgum monet, ut attendat, an omnia ac notata ſunt, à ſe obſervata fuerint, cujus aſſenſus tunc quidem ſubjicitur. In Civitatibus hoc *Prætoris* eſt, inſpectioni præeſſe, quem vulgus vocat den Richter, aut qui ſunt ſpeciales Collegii Criminalis Præſides, die Gerichts-Gewets-Herren, ad quorum Jurisdictionem vulneratus pertinet. Extra Civitatem ad Prætorem Provincialem attinet, den Hauptmann, vel Amtmann appellamus, de inſpectione proſpicere, aut qui jurisdictione criminali gaudent exercenda, Nobiles & Prædiorum Dominos. Ubi citra dubium eſt, poſſe hunc, ad quem præeſſe inſpectioni ſpectat, morbo vel aliis impedimentis legalibus præpeditum, quo *Hæmophobia* referenda, wann er kein Blut ſehen kan, vel horror conſpectus cadaveris, kan keine Todten ſehen, alium ſubſtituere, ſed habilem & negotio illi parem. Rectiſſime ergo ſubſtituitur Juriſperitus, qui vices ſuas ſuſcipiat, &, ut deſideriis Medici annuant qui interrogantur, curet. Talia deſideria ſunt, v. g. *noſſe telum, quo vulnus inflictum? ſub quo ſitu corporis læſio facta? an vulneratus caput ſub cadendo alliſerit ad lapidem? quomodo à vulnere vel à morte vulneratus ſit habitus?* &c. Quærere vero hæcce non Medici, qua Medici eſt, ſed judicis, quia ad inquiſitionem pertinent, hic ergo & autoritate & prudentia Juris inſtructus ſit, oportet. Fac vero Nobilem vel Præfectum ſubſtituere ſcribam, vel prætorem paganum, vel alium famulorum, einen

von

von ſeinen Domeſtiquen, an hoc detrahit Legalitati Inſpectionis? *Feltmannus* tractatu *de cadav. inſpect. cap.* 41. parum tutum exiſtimat, etſi iſti actui ſcriniarius, vel Judicii ſcriba adſit: nec negari poteſt, imperitiores eſſe tales, quam ut condigne partes ſubſtituti jam ſuſtineant, als welchen man vorſagen und einbilden kan, was man will, die nichts davon verſtehen. Quodſi Medicus ſub præſentia talium ſubſtitutorum nolit inſpectionem cadaveris aggredi, ſed honoratiores & peritiores adhiberi velit, an cogi poteſt ad inſpectionem? Non cogi, ſed flecti poteſt, quandoquidem in ſe defendendam habet omnem veritatem relationis de inſpectione facile abhinc juramento roborandam; accedit, quod nemini officium ſuum debeat eſſe damnoſum, *L. 61. §. 5. de furtis.* Pariter recuſare poteſt Medicus inſpectionem, ſi Judex ex conſilio *Remi, in not. ad C. C. C. Art.* 149. *ſe cum Actuario & Chirurgo ad domum defuncti ablegaret, qui ante cadaver inſpiciat, quam funus ducatur.* Nam Lex Carolina diſertis verbis Judicis præſentiam ſub inſpectione deſiderat. Aliter ſe res habet, ſicubi Judex, quem Medicus credit competentem eſſe, detrectaverit inſpectioni adeſſe, quod v. g. læſio in ſuo territorio non ſit peracta &c. detrectaverit pariter ſive Actuarium, ſive Notarium ablegare, qui calamo notanda excipere poſſit, Judex vero alius ſit remotior, quam ut confeſtim compellari poſſit; tunc enim inſpectionem in ſe ſuſcipiendam habet, imprimis 1) ſi periculum ex putredine, 2) ſi Medicus mandato generali inſtructus, vel in officio publico conſtitutus, 3) ſi cognati vulnerati inſpectionem urgeant. Quæ de Judicis præſentia ad Legalitatem inſpectionis neceſſaria allata ſunt, huc quoque vergunt, ut Judex non modo in loco inſpectionis adſit, & de omnibus, quæ ad hunc actum requiruntur, proſpiciat, ſed, ut oculis ſuis, ſuisque auribus ad omnia attendat, quæ ratione vulnerati notabiliora occurrunt: Er ſoll alles mit anſehen und anhören. Recte *Blumlachius in Comment.* über die Peinliche Hals-Gerichts-Ordnung *pag. m.* 300.: Es iſt keinesweges genug, wann der Richter zwar zu dem Entleibten kömmt, bey der Eröff-

nung

nung und Beſichtigung aber nicht gegenwärtig verbleibet, ſondern etwa aus Langweil, oder aber aus Scheu des Geſchmacks, oder üblen Geruchs auf die Seiten ſich begiebet, und gleichwol die Wund-Aertzte mit der Beſichtigung verfahren läſt, und ſelbe hernach über den Befund vernimmt; dann es muß der Richter die Wunden, Maal und Zeichen, die er ſelbſt mit den Schöpffen und den Wund-Aertzten an dem Entleibten befindet, fleißig verzeichnen laſſen, daher nicht genug iſt, die Wunden zu verzeichnen, welche die Wund-Aertzte allein geſehen und befunden, dann ſonſten in der Peinlichen Hals-Gerichts-Ordnung vergebens geordnet wäre, daß die Beſichtigung durch den Richter ſamt zween Schöpfen verrichtet werden ſolle; zudem könten dergeſtalt durch die Wund-Aertzte etwa aus Verdruß, Unfleiß und ungenugſamer Aufmerckſamkeit, oder auch aus Affecten leichtlich etwas verhalten oder angezeiget werden, welches doch in der Wahrheit nicht alſo beſchaffen wäre, wordurch dann ein Unſchuldiger ums Leben kommen, oder ein Schüldiger der verwirckten Straff entgehen könte. Rationem autopſiæ deſideratæ reddit *Carpz. in Prax. Crim. P. I. Quæſt.* 26. *n.* 52. Præſtaret inſuper, ut Judex non omnino hoſpes foret in ſcientia Anatomica, ac quidem in Academiis illam pro modulo cujusvis addiſcere occaſiones ſe offerunt, ſed ut plurimum ſpernuntur. Quandoquidem ergo ratione Judicis diſpoſuit *Conſtitutio Criminalis Carolina*, qui inſpectionem vulneris demortuorum adornandam habet, diſpoſuit etiam ratione horum, qui inſpectionem illam abſolvere jubentur, & licet nominatim Chirurgorum mentionem fecerit, der Wund-Aertzte, hodierna tamen Praxis & communis ſententia probant, Medicos non inde eſſe excludendos, ſed, ut directores Chirurgorum ſecantium, tanquam peritiores, in ſubſidium & conſilium adhibendos, imo, ut teſtes peritos, qui ſententiam de vulneris qualitate ferant, æſtimandos, vid. ex parte *Juris-Conſultorum*, *Gail. Lib.* 2. *Obſerv.* III. *§.* I. *&* 7. *Damhouder Pract. Crimin. cap.* 77. *n.* 21. *Guazzin. in Defenſ. Reor. Def.* 4. *cap.* 12. *n.* I.; ex parte *Medicorum*,

Bohn.

BOHN. *de Officio Medici*, *Part.*2. *cap.*2. WELCHIUS, *de Relat. Medic. Lib.*4. AMMAN. *Prax. vulner. lethal. in præfat.* Nec tamen raro obtinet, ut ſub imperitia vel abſentia Chirurgorum Medicus ſuarum partium eſſe videat, cultri ope in vulneris qualitatem inquirere, ubi præſtat, illum manus cruentas habere, quam conſcientiam. Verſatus itaque ſit Medicus, qui inſpectionibus jungitur, in ſtudio ſecandi cadavera, & quamvis in Academiis, ac AMMAN. *l. c.* affirmat, præſtet, Anatomiæ Profeſſori hoc munus committere, nec tamen illi privative competere concludendum eſt, quin & alii Medici, præſertim ubi Academiæ non ſunt, imprimis Phyſici, promotique Doctores, vel Licentiati adhiberi poſſint, modo de horum peritia anatomiæ conſtet. Vexatiſſima eſt quæſtio, an Medicus cum Chirurgo vel Chirurgis, ſpeciali ſemper juramento, ſive ante inſpectionem, ſive inſpectione peracta adſtringendi? ad quam anſam dederunt verba Conſtitutionis criminalis: Wund-Aertzt, die zuvor beeydiget werden ſollen. Abeunt *Juris-Conſulti* in diverſas partes, non minus *Medici* habent, quæ excipiant; ut difficile ſit, ſi autoritati deferendum, firmiter decernere. AMMANNUS *l. c.* tale deſiderium, ſi a Cauſarum Patronis exigatur, vocat *Machinationes inſulſas*, & refert Facultatem Medicam Lipſienſem negativam in contradictorio obtinuiſſe. Argumentis pro & contra probe ponderatis, ego concluderem, à juramento liberos eſſe hos Medicos & Chirurgos 1) qui in officio publico conſtituti, ſub receptione fidem dederunt, ſe fideliter, & ad conſcientiam omnia expedire velle, quæ a ſe ex officii ratione, quod adeunt, deſiderabuntur, vid. MASCARD. *de probat. Vol.* 2. *concl.* 1038. *n.* 36. STRYK. *de Jur. ſenſ. Diſſert.* 1. *cap.* 2. *n.* 30. CARPZ. *Prax. Crim. P.* 1. *quæſt.* 26. *num.* 40. 41. GRUBE *de Proceſſ. For. Prutenic. cap.* 17. *num.* 302. Quales ſunt v. g. Phyſici, Profeſſores Medicinæ, Archiatri, Rahts-Balbierer, Regiments-Feldſcherer ꝛc. Licet in tali juramento ſpeciatim de fide ſub relationibus vulneratorum nihil contineatur: 2) qui tantum de credulitate jurare jubentur, STRYK. *d. l. n.* 29. MYNSING. *Cent.* 6.

 Obſ. 34.

Obſ. 34. *num.* 11. *ſeqq.* GAIL. *Lib.* 2. *Obſ.* 111. *n.* 13. Quia horum ſententiæ non ſtatur, ſed itur ad peritiores, & ſecundum praxin hodiernam ad Facultates, ut nullius ponderis ſit tale juramentum, quod tamen famam Medici Inſpectoris prægravat: 3) Si à Judice deſideratur judicium de qualitate vulneris, nam hic ſuſpicio ſubornationis ceſſat: 4) ſi de peritia & conſcientia Medici referentis, penes judicem nullum eſt dubium. E contra a Juramento non eſſe diſpenſandos cenſeo hos, qui 1) non legitime promoti, etiamſi ſe ſtudio medico dederint, & aliquos progreſſus in illo fecerint, quales v. g. Studioſi, Candidati Medicinæ, Famuli Chirurgorum, Geſellen, Compagnie-Feldſcherer, Bader ꝛc. 2) qui citra generale præſtitum juramentum, de veritate decernere jubentur: 3) qui a vulnerante ſunt ad inſpectionem vocati, ob metum ſubornationis: 4) quorum imperitia in omnium ore, vel fides valde dubia: 5) quando plane ſingulares & ſpecialiſſimæ circumſtantiæ volunt, ut juramentum accedat. Tale quid accidit Guſtrovii in cauſa homicidii, ex læſione venæ jugularis internæ, quod Medicus Aulicus jurare juſſus fuerit, non obſtantibus graviſſimis rationibus in Libello exhibitis, dum excepit: *ſe juramentum non modo Doctorale, ad præſtandam fidem in negotiis ſibi ut Doctori Medicinæ expediundis, præſtitiſſe, ſed ut Medicum Principis denuo ſtipulata manu, in vim juramenti, fidelitatem in omnibus rebus officii promiſiſſe, ad hunc actum a Principe eſſe ablegatum, jam toties inſpectionibus præfuiſſe, citra quod unquam juramentum ſpeciale deſideratum fuerit. &c.* Quia enim 1) Inquiſitus erat presbyter religionis Romanæ, & animi valde turbidi, hinc indeſinenter urgebat relationem vulneris, ex odio in religionem: 2) Princeps b. m. tenerrimæ conſcientiæ, ne videatur religioni aliquid dare: 3) Facultatis Medicæ Roſtochienſis reſponſum pro inquiſito faciebat: 4) Princeps Judicio Cancellariæ demandaverat, ut exactiſſime proceſſum hunc criminalem examinaret, & ſerio injungeret Medico, qui inſpectioni præfuerat, ut juraret, ſie würden Mittel wiſſen, dem Medico, der ſich hierin wegerte,

gerte, den Eyd abzunehmen, ex quo ſequens Juramentum fuit præſtitum: Ich ſchwere, daß ich glaube, und dafür halte, daß dasjenige, was in der von mir unterſchriebenen Relation enthalten, in allen ſeinen Puncten und Clauſuln wahr ſey, ſo wahr mir GOtt helffe. vid. AMMAN. *prax. vulner. lethal.* De *Notario* ſive *actuario* nullum dubium eſt, quod unus ſufficiat, idemque juramento ſub officii initio ligatus. Sed anne obſtetricibus etiam locus ſub inſpectione vulneratorum dandus? Affirmaverim ſi 1) vulnerata generis fœminini, 2) circa uterum & genitalia læſa, 3) gravida vel partum modo enixa, 4) Medicus inſpector Juvenis, nondum maritatus. Pertinet quippe obſtetrix perita ac provida ad artifices, quibus in ſua arte credendum, *L.* 1. *pr. ff. de ventr. inſpiciend.* conf. GAIL. *L.* 2. *Obſ.* III. *num.* 8. MASCARD. *de probat. Vol.* 2. *Concluſ.* 1038. *n.* 1. De Pharmacopæis non dubito aſſerere, quod ad teſtimonia de inſpectione ſint inhabiles, quia nec Anatomiam, nec terminos medicos huc ſpectantes callent, quodſi tamen ex ſuſpicione de veneno aſſumto quis obierit, poteſt in ſocium eligi, quia de Medicamentis & venenis judicare, ad ipſum quoque pertinet. De circumſpectione in Inſpectione quoad vulnus vel vulnera adhibenda Judex ſe reponit in Medicos, & horum peritiam; nec enim facile hodie, ac quidem olim factum fuiſſe me audiviſſe memini, Chirurgus caput ſerra ad ligna findenda deſtinata, mit einer Holtzſäge, vel pectus ſecuri reſecabit, mit einem Beile aufhauen. De Tempore Inſpectionis conſtitutio Criminalis diſponit, quod debeat eſſe ante corporis ſepulturam, in quo video pleroſque Juris-Conſultorum conſentientes, adeo ut cadaver ſepultum, ſi inſpectio neglecta fuerit, jubeant effodiendum, CARPZ. *qu.* 26. *n.* 23. GUAZZIN *Tract. de Defenſ. Inquiſ. Defin.* 4. *c.* 2. *n.* 9. SCHOEPFFER *in Diſp. de hæmorrhag. vulnerat. c.* 2. *n.* 27. CLASEN *ad Art.* 149. *C. C. C.* Non autem ſepulturæ terminum inſpectioni ponit, ſed imprimis *putredo*, quæ præterea facilior obrepit in vulneribus ſclopetorum, item in læſionibus viſcerum abdominis, tempore æſtatis, ex quo Medici &

 Chirurgi

Chirurgi ad Inſpectionem vocati legitimam excuſationem habent, ut ne quidem cogi ad inſpectionem poſſint, quia 1) nemini officium ſuum debet eſſe damnoſum, ex fœtore autem cadaveroſo, in morbi periculum ſe conjicerent: 2) quia teſte experientia ſectio talis eſt inutilis, nam de qualitate vulneris ob corruptionem nulla fida relatio exſpectanda, vid. Reſponſum Facultatis Medicæ Lipſienſ. apud VALENTINI in *Pandectis Medico Legal. P. 2. Sect. 1. p. 33.* Finem Inſpectionis, judicium eſſe de qualitate vulneris, omnes JCti conſentiunt, ut CLASEN in *not. ad l. c.* addat: *Aſſertio de vulneris lethalitate præcipuum eſt, quod à Medicis Judex deſiderat.* Quodſi vero Medicus una cum Chirurgis ſuſpendant judicium de lethalitate, præſertim in caſibus dubiis, vel ex aliis rationibus gravioribus, hoc potius committant peritioribus, prout tales relationes paſſim leguntur in AMMAN. *Prax. vulner. lethal.* aliisque Libris Medicinam Forenſem tradentibus. An teneantur, & inviti cogi poſſint, judicium addere, inquiſitionem meretur? Pro affirmativa quidem faciunt 1) quod hujus ergo Inſpectio inſtituta, quo Judex de lethalitate vulneris ſit certus, de qua ipſe judicare nequit, cum hæc ad forum ipſius haud ſpectent, 2) præſentes, qui propriis oculis omnia contemplati, & manibus ſuis omnia rimati ſunt, certius judicium ferre valent, 3) quod in Praxi hoc ita fiat, vid. *Diſput. de Vulnerib. Dn.* REDEKER hic Anno 1667. habita *th.* 16. ibi: *Medicus & Chirurgus ſententiam, num vulnus ſit lethale, periculoſum, aut leve, dicunt, illorumque judicium exquirendum, & explicandum eſt, adeoque Chirurgo Medicus, & Medico Chirurgus adjungi debet, ut ſanabile an inſanabile vulnus ſit, ſtatuant,* conf. CARPZ. *Pr. Crim. qu.* 26. *n.* 43. ibi: *indicare debent*; CLASEN *ad C. C. C. Art.* 149. *pag.* 491. *num.* 5. ibi: *debent Medici & Chirurgi ſuum Judicium interponere*; ſed negativam, ſalvo aliorum judicio, juxta Libertatem ſentiendi Academicam, præferendam eſſe cenſeo, 1) quia Conſtitutio Carolina non deſiderat judicium de Inſpectoribus, ſed accuratam ſaltem conſignationem omnium, quæ ratione vulneris in oculos venerunt, nam tenor allegati ſupr.

Art.

Art. 149. eo tendit: Damit des Falles, id eſt, homicidii ergo, nach der Beerdigung des Erkäntniſſes und der Ermäßigung halber kein Mangel ſey, ſoll (vor der Beerdigung) alles mit Fleiß gemercket, und beſchrieben werden, vel ex paraphraſi MATTHIÆ STEPHANI: in cadavere omnia vulnera, verbera, ictus &c. accurate conſignari debent, quo ſcilicet exinde conſtare poſſit, utrum vulneratus ex vulnere perierit. 2) nemo tenetur quid ſentiat, aliorum examini rigoroſo, aliquando etiam duriori, invitus ſubjicere, quod in caſibus dubiis facile contingit, ſi Medici & Chirurgi Judicium adjecerint, 3) hoc ipſum credulitatem tantum infert, & eundum potius ad Facultates Medicas, conf. PHILIPPI *in Diſſert. de vulnerat. lethal. cap.* 3. §. 10. & præjudicium apud CARPZ. *Pr. Crim. Quæſt.* 26. *n.* 48. cumque Juris-Conſulti ejusmodi circumſpectam modeſtiam laudent, tantum abeſt, ut ideo culpari, multo minus ut convitiis ideo excipi debeant Medici, vid. CODRONCHIUS *Method. teſtificand. c.* 3. conf. FORTUNAT. FIDELIS, *de relat. medicor.* Nec obſtant rationes pro affirmativa, quia quoad 1) manet finis inſpectionis absque Judicio Medici inſpicientis, & Judex a Facultatibus Medicis judicium de lethalitate petere poteſt: 2) accurata conſignatio omnium circumſtantiarum informat ſat ſatis Judicem abſentem: 3) non quæritur, quid fiat, & a volentibus fieri poſſit, ſed ad quid teneantur Medici inſpicientes vulnus: & quidem ad hoc, quod ad officium ſuſceptum haud ſpectat, invitus quis cogi haud poteſt, arg. *L.* 7. ibi: *Si vero quis monitus C. de poſtuland.* Jung. SCHOEPFFER. *S. J. Pr. ad tit. de poſtul. n.* 14.

DEFINITIO II.

VUlnus, eſt quævis externa læſio corporis violenta, ſive in habitu corporis ſubſtiterit, ſive ad interiora corporis penetraverit, ſive ſolutionem partium ad vitam & integritatem corpo-

ris facientium ſenſibiliter afferat, ſive illam non ſenſibiliter afferat.

Explicatio.

NOn modo Latinæ Linguæ interpretes in acceptione vocis *vulneris* variant, quando modo pro *ictu*, modo pro *inſtrumento*, quo ictus infligitur, capiunt, ac *Virgilius Lib.* 2. *Æneid.*:

Illum ardens infeſto vulnere Pyrrhus,
inſequitur,

conf. Cel. REDEKER *in Diſp. de vulner. th.* 2. ſed & Medicorum Scholas, ſi conſulimus, hæ inter ſe diſcrepant. Sunt qui vulnus vocant *ſolutam unitatem in parte molli à re ſecante cæſim factam.* da man gehauen worden, & contra diſtinguunt *ſolutæ unitati in parte molli a re acuta punctim factæ*, wann man geſtochen worden, vid. CHRISTOPH. HELLWIG. *Diſſert. de Vulner. cap.* 1. *§.* 2. Alii definiunt vulnus per *ſolutam unitatem in parte molli a re ſecante & acuta, ſivè cæſim ſive punctim factam*, mit einem Degen oder Meſſer, es ſey gehauen oder geſtochen, bleſſirt werden; Nonnulli pro vulnere *omnem ſolutam unitatem capiunt in parte molli, vel diſciſſione vel colliſione, adeoque acuto vel retuſo telo factam*, quo collimant verba recentiſſimi operationum Chirurgicarum ſcriptoris *D.* HEISTERI *in Chirurg. Lib.* 1. *cap.* 1. Die Wunde, inquit, iſt eine Zertheilung der weichen Theile des Leibes, von einem harten und ſcharffen oder auch ſtumpffen Inſtrument durch äuſſerliche Gewalt zuwege gebracht. In præſenti Diſputatione placuit juxta acceptionem vocis *vulneratæ cauſæ*, in *L. ult. C. in quib. cauſ. in integr. reſtitut. neceſſar. non eſt*, vocem vulneris in ſenſu latiſſimo accipere, ut *quamvis corporis læſionem violentam* ſignificet, *etiamſi ſolutio continui non ſemper conjuncta ſit.* Obſervo etiam inter Medicos dari, qui ita ſentiunt: Nam celeberrimus BOHNIUS Libro, quem de *inſpectione læſorum* conſcripſit, titulum aſſignavit, *renunciationis vulnerum lethalium*, qui Liber Lipſiæ Anno 1689. prodiit, in quo

non

non modo varios caſus læſionum refert, in quibus nulla unitas partium ad ſenſum læſa reperta fuit, ſed ſtatim ab initio, pag. 14. ſcribit: *præliminariter monendum, vulneris nomine non illam tantum continuitatis partium mollium, cæſim, punctim, ſimilive modo factam ſolutionem hic venire, ſed quamvis ab ictu externo & violento partium ſolidarum mollium pariter ac duriorum læſionem illud deſignare, ſive hæc ſui ſenſibile veſtigium pone ſe relinquat, ſive ſecus. Adeoque ſub cenſura hac præter vulnera proprie dicta ſtant fracturæ* v. g. *Calvariæ, Luxationes vertebrarum, ſpinæ, contuſiones hincque ortæ rupturæ, compreſſiones* v. g. *cerebri, ac quævis percuſſiones, actiones vitales aut animales turbantes, vel intercipientes*, & mox ſubnectit, *percuſſionis* vocabulum ad exemplum quorundam Juriſperitorum ſubſtitui poſſe. Ex latiori etiam hac ſignificatione judico titulum Chirurgorum apud Germanos derivandum eſſe, quando vocantur, Wund-Aertzte, non quod modo plagas carnium curent, daß nur Wunden von ihnen geheilet würden, ſed & alias læſiones corporum humanorum; item quando relationes de plagis inflictis, vocantur Wund-Zettul, ægri vero Verwundete. Sed de hoc majus dubium moveri poſſet, *an vulneris nomen mereatur plaga, ubi nullum vel leviſſimum veſtigium externæ adeſt læſionis?* an de tali relatio poſſit deſiderari? Quod ipſum videtur negandum, nam hæc propterea fit, ut perſonæ ad illam delegatæ indicent, quæ reſpectu ad Defunctum in ſenſus, imprimis autem in oculos incurrunt, non vero ut conjecturis relationes nitantur, quæ multam incertitudinis ſuſpicionem ſecum ferunt, vid. CARPZ. *Prax. Crim. P.* 1. *qu.* 26. *n.* 19. 20. *ſeqq.* GAIL. *Lib.* 2. *Obſ.* 111. *n.* 10. Foret alias inter vulnera referendum, wann einer, ut Germani ajunt, von Anſehen ſeines Feindes, von Schrecken, von Angſt geſtorben, quia ſub his caſibus funeſtis nulla exterior læſio apparet. Nihilominus referre convenit Inſpectoribus de his, quæ circumſtantiæ, ictum vel comitantes, vel immediate inſequentes, rationi ſuggerunt pro læſionis gravitate ponderanda, etiamſi nec ſolutio continui, nec ſanguinis quædam notabilis profuſio in conſpectum

veniat.

veniat. Hinc eſt, quod compreſſionem ſtomachi pugno factam, item contuſionem laterum intuliſſe mortem, Medicorum obſervationes teſtentur, & refert BOHNIUS *c. l.* ſe a Prætore urbis requiſitum ad cadaver virile hominis, qui a jactu lateris dimidii lapide aliquot librarum facto, ſubito concidens exſpiraverit, in quo nihil integumentorum, nihil viſcerum vaſorumve læſum laceratumque offenderit, niſi quod ſub loco jactus aliquid contuſionis & ſugillationis, ambitu ſuo vix dimidium Imperialem æquantis, ſecum viderint adſtantes. Sic virus ab armis venenatis vulneri communicatum, a ſenſibus non obſervatur, bene vero ex notitia de infectione armorum colligitur; ſubſtantiæ cerebri concuſſio, quam Medici in relationibus ſuis ſub læſionibus capitis frequenter allegant, nec ab acutiſſimo conſpici valet, ſed juxta verba ſæpius laudati BOHNII, *ex ſymptomatibus nihilominus gravioribus, morteque præcipiti texturam cerebri tenerrimam hujusque canaliculorum molliſſimorum atque exilium faſciculos enormiter contractos, complicatos, laceratos aut quacunque ratione a ſtatu & habitudine naturali dejectos*, Medici augurantur. Nec obſtat, quod tamen conjecturis hic locus, quæ in antecedentibus rejectæ, quia magna differentia inter ipſas conjecturas, dum aliæ plebejæ, aliæ doctæ: de illis incertitudo allegata valet, non item de his, utpote quæ firma ratione conſtant, quia conſequens ex cauſis & affectibus dextre cognitis eruitur. Quæ autem de morte per animi pathemata illata dicta ſunt, huc non quadrant.

DEFINITIO III.

VUlnus lethale eſt, ex quo vulnerati communiter moriuntur, etiamſi medicatio ordinaria, i. e. in talibus vulneratis adhiberi ſolita, & regimen debitum acceſſerit.

DEFI-

DEFINITIO IV.

VUlnus per accidens lethale eſt, ex quo vulnerati communiter non moriuntur, modo medicatio ordinaria & regimen debitum acceſſerint.

Explicatio.

TEmpus & chartam perderem, ſi colligere vellem diverſas explicationes, tam Medicas, quam Juridicas, de lethalitate vulnerum paſſim obvias, quia omnes ſub tali diſſenſu tacite ſaltem in hoc conſentiunt, nondum definitionem quandam de lethalitate vulnerum eſſe prolatam, quæ in foro ad pœnam ordinariam vel extraordinariam dictitandam ſufficiat. Veteres tam JCti, quam Medici, ut quandam Cynoſuram haberent, attenderunt ad *numerum dierum*, intra quos vulneratus perierit. Quod ad JCtos attinet, hi ex longo intervallo, vulneratum non præſumebant deceſſiſſe ex vulnere, bene vero ex brevitate temporis. *MENOCH. A. J. Q. Lib.* 2. *cent.* 3. *caſ.* 275. *n.* 2. Dies tales vocabant *decretorios*, die Gefahr-Tage, Urtheil-fällige Tage, *CLASEN ad Art.* 147. *C. C. C.* it. Kranckheit-Wechſel-Tage, vid. *DENTZLER.* voc. *Criticus*, quos alii determinabant per *biduum*, vel *triduum*, *CARPZ. Pr. Crim. Qu.* 26. *n.* 9. *MENOCH. d. caſ.* 275. *n.* 4. alii *quatriduum*, alii *quinque*, *FARINAC. Prax. Crim. Qu.* 127. *n.* 37. alii octo, *SOCIN. in Conſil.* 198. alii *quadraginta* dies, *COEPOLLA Conſ.* 28. *n.* 17. alii in *integrum triennium* extenderunt, *FARINAC. d. qu.* 127. *n.* 44., conf. Illuſtris Dn. Cancellarii *de KLEIN Diſſert. de diebus criticis*, hic Anno 1687. habita, & Celeberrimi hujus Almæ quondam Profeſſoris, D. *Henrici Rudolph. REDEKER Diſſert. de vulner.* Anno 1667. habita, *th.* 21. Medici autem æquipararunt vulnera magna, acutis morbis, hitzigen Fiebern, qui fere ſemper febrem conjunctam habent, hinc

concluſerunt, illa æque ac hos certis diebus judicari, ac appellarunt dies *criticos*. Exſpectarunt vero diem decimum quintum, utpote qui communis terminus acutorum morborum, *Roder. à CASTRO Medic. Polit. Lib.* 4. *cap.* 11. *pag.* 257. Verum enim vero hanc dierum obſervantiam Lites de lethalitate haud componere vel potuiſſe, vel hodie poſſe, praxis hodierna edocet, quia ad mentem hodiernorum Jurisperitorum doctrina dierum decretoriorum habetur pro incerta, ſpinoſa, & inutili. Rationes vide apud laudatum Dn. *de KLEIN d. Diſſ. cap.* 2. jung. *ZACHIAS in Quæſt. Medic. Legal. Lib.* 5. *tit.* 2. *qu.* 5. *n.* 2. *&* 6. *B. SCHOEPFFER in Diſp. de hæmorrhag. vulnerat. pag.*46. Ex Medicorum vero conſenſu *BOHNIUS l. c. pag.* 143. exclamat: *Ex temporis à vulnere illato diuturnitate negative haud deponendum,* i. e. *vix ſequitur; periit demum poſt nonum, vigeſimum, aut trigeſimum diem, aut totidem ſeptimanas vulneratus, ergo non vi vulneris occubuit, ſeu vulnus hoc per accidens tantum tale quid præſtitit, quatenus intercedere ejusmodi nonnunquam valent, & ſolent circumſtantiæ dilatrices, quæ mortem certam & inevitabilem dubiam reddunt.* Unanimi ergo conſenſu hodie lethalitatis judicium ex dierum numero ſpernitur, ac ridetur: a Medicis vero deſideratur, ut de lethalitate vulnerum unanimiter & conſtanter decernant. *MENOCH. d. caſ.* 275. *n.* 3. *SCHOEPF. d. l.* ſed qui unanimem Medicorum conſenſum unquam obtinebit Judex, quamdiu inter ſe de terminis lethalitatem definientibus certant? Habent quippe volumina Medica, alios diſpeſcere vulnera lethalia, in lethalia per ſe, ut plurimum lethalia, periculoſa, & lethalia per accidens; alios vulnera ut plurimum lethalia etiam referre ad vere & per ſe lethalia: *periculoſa* vero ab illis diſtinguere; alios diſtinguere inter lethalitatem, quæ fit ratione *partis vulneratæ*, & eam, quæ accidit *ratione perſonæ*, atque non tam hanc quam illam vulnus per ſe lethale reddere ſtatuunt; alios nulla vulnera habere per ſe lethalia. *GALEN. in aphor. Hippocr. Comm.* 5. *aphor.* 2. *&* 3. *Gotfried WELSCH in Judic. vulner. lethal. cap.* 1. 2. *Fortunat. FIDELI de relat. Medicor. Lib.* 4. *c.* 1. *VALENTIN. in ff. Medic. Legal.*

Legal. P. 2. *Sect.* 2. *Hieron.* LUDOLFF *in Diſſert. de Lethal. vulner.* Quomodo jam in negotio tanti momenti, ac pœna homicidii eſt, ſed quoque tantarum Litium eſt procedendum? Placet Medici cæteroquin non ignobilis ſententia, qui ad imitationem JCtorum, qui verecundam hujus cogitationem appellant, qui Lites execratur, *L.* 4. *§.* 1. *circa fin. ff. de alienat. Judic. mutand. cauſ. fact.* abbreviari contentiones illas cenſet, & iniquis ac minus conſcientioſis homicidarum defenſoribus litigandi anſam ſubtrahi poſſe, ſi æque Jurisperiti ac Medici ſubſiſtant in ſimplici hac diſtinctione vulnerum, ut alia ſint *per ſe* lethalia, alia vero *per accidens.* Debeo huic, quas attuli, Definitiones, & tales reperio, quæ mihi quidem, ſpero & aliis, ſufficiunt non ſolum ad Lites omnes de lethalitate componendas, ſed quoque ad Judicia de vulnerum qualitate, ad informandum Judicem conſcientioſum, ferenda. Eo magis adduco illas, quod volvendo revolvendoque volumina ſcriptorum, praxin vulnerum tradentium, reperio hunc ſcopulum eſſe ubivis fatalem, quod â *particulari* fiat argumentatio ad *univerſale*, & modo unus vel alter e vulnere alias pro lethali habito, & ex quo vulnerati frequentiſſime occumbunt, evaſerit, hoc habeatur pro vulnere per ſe non lethali, ſed aut ut plurimum lethali, aut periculoſo; è contra, ſi quando ex læſione leviori aliquis confeſtim perierit, etiamſi illa ad vulnera per accidens lethalia eousque ſit relata, collocetur inter vulnera ut plurimum, ſi non per ſe lethalia; Non ſane in numerum morborum ordinariorum a Medicis reponuntur ſpecialiſſimæ ægritudines, harumque fata habentur pro regula, ad quam de morbis reliquis ad idem genus referendis ſit procedendum, & quamvis obſervationes Medicæ habeant, *Hydropicum* ex largo ac continuato hauſto ſpiritus vini camphora impraegnati convaluiſſe, & Emplaſtri Mercurialis appoſitionem *ſalivationem* Sempronio intuliſſe, imo conſtet *angina* laborantem Papam per riſum inopinatum a morbo liberatum; manet tamen *hydrops* inter morbos incurabiles, & *ſalivatio* per illum modum, rariſſime obtinet: tum

quoque riſus vix ulli *Anginoſo* pro remedio commendatur. Ita quoad Judicium de lethalitate vulnerum cenſeo eſſe incedendum. Manent vulnera cordis inter vulnera lethalia, etiamſi medici caſus teſtentur, quod taliter perfoſſi ſatis diu ſuperſtites permanſerint; è contra ictus alaparum ad claſſem vulnerum per accidens lethalium ſuo jure pertinent, quamvis non deſint Hiſtoriæ ex ictu alapæ occumbentium, confer *CARPZ. Pr. Crim. P.* 1. *Qu.* 3. *n.* 42. *MENOCH. de præſumption. Libr.* 5. *Præſumt.* 4. *n.* 10. Foret ceteroquin & reſectio unguium ad vulnera lethalia referenda, nam uno plures ex illa mortem obierunt. Siquidem ergo una hirundo non ver facit, ex uno vel altero exemplo tota regula non eſt peſſundanda. Relinquo autem hæc ulterius ponderanda Medicis, ad quos hoc negotium maxime pertinere lubenter conſentio, & quibus hæc gloria manet, ut ex ipſorum judicio de lethalitate, pro ratione circumſtantiarum, Judex ſententiam ferat. Quæ in *Definit.* 3. *&* 4. ratione medicationis ordinariæ monita ſunt, huc vergunt, ut velim in Judicio de lethalitate ſimul attendant, quibus hoc negotium referendi committitur, an ſub cura vulnerati ſint pharmaca adhibita, & a Chirurgo in uſum vocata, quæ chorus Medicorum & Chirurgorum adhibenda & applicanda eſſe, uſu edoctus, tradit & jubet, quæque in Libris Chirurgorum undique legi poſſunt. Non vero, an ſpecialiſſime adhibita ſit hæc vel illa methodus, quam v. g. *Gallus*, vel *Indus*, vel *Hiſpanus*, ſe in graviter vulneratis callere gloriatur, ſed ſibi ſervat. Conſtat hodie longe promptius hæmorrhagias vulneratorum poſſe compeſci, quam olim, cum novum quoddam Inſtrumentum, Gallis *tournequet* dictum, jam in uſu ſit, ad vaſa comprimenda valde aptum, vid. *HEISTER. Oper. Chirurg. P.* 1. *Lib.* 1. *cap.* 2. *§.* 9. Obierit hinc licet olim ex hæmorrhagia vulneratus, & pro lethali hoc vulnus ſit habitum, hodie pro lethali per accidens eſt habendum, quia beneficio hujus inſtrumenti, quod in omnibus Libris Chirurgicis hodie deſcribitur & commendatur, talis hæmorrhagia poteſt ſiſti,

ſicque lethum arceri. Quod ſi Chirurgus hoc ignoraverit vel neglexerit, imperitia ipſius, culpæ annumeranda, §. 7. *J. de L. Aquil. L.* 132. *de R. J.* mortis, non vero lædens, reus eſt, quia medicatio ordinaria non adhibita. Monent præterea Medici, præeunte Præceptore illorum communi *HIPPOCRAT. Aphor.* 1. *Sect.* 1. ut & æger & adſtantes officium ſuum ſub infirmitatibus faciant, quæ regula in Judicio de lethalitate itidem adhibenda, de quibus tamen plura in ſubſequentibus.

DEFINITIO V.

NEceſſe, vel neceſſarium eſſe, notat requiſitum quoddam, reſpectu vel alicujus rei, vel alicujus negotii, ſine quo nec talis res perfecta, nec tale negotium juſte peractum dici poteſt.

Explicatio.

PErlubenter Criticis linquo, ut in examine vocabulorum horundem ſint ſeduli, ſimulque afferant, qualis differentia ſit inter *opus* & *neceſſe*. Quoad præſens negotium cenſeo me verba in Definit. allata ſatis declaraſſe, indicando, quod eadem in hoc ſenſu capiam, quo communiter accipiuntur, ſive quod negotium rei, cujus reſpectu aliquid deſideratur, ſive quod ordinis ratio, ne tumultuarie omnia fiant, ſive aliæ cauſæ impellentes aliquid pro neceſſitate requirant. *Neceſſariam* ita rem ad agros colendos ferrum vocat CICERO; jubetque inquirere omnia, quæ ad vitam *neceſſe* ſint.

Homicidii Definitionem, ejusdemque *Explicationem* addere, ſupervacaneum duco, cum hæc apud omnes & ſingulos, tam §. 5. *J. de publ. Judic.* quam *tit. ff. ad L. Cornel. de Sicar.* Interpretes legatur reperiaturque; conf. tamen infra *Axiom.* 6.

MEMBRUM II.
Præmittit Axiomata quædam huc facientia.

AXIOMA I.

Intereſt Reipublicæ, ne delicta maneant impunita, *L.* 51. *§.* 2. *ff. ad L. Aquil.*

Explicatio.

PRæter quod notorium ſit, niſi delicta punirentur, paulatim rempublicam malis hominibus repletam peſſundari & funditus deleri; fluit propoſitionis allatæ robur ex natura conſervationis Reipublicæ. Sive enim pro fundamento hujus conſtituamus *ſocietatem*, ſubſiſtere hæc diu haud valet, ſi quando huic, illi, iſti, integrum foret inſultare ſocium, variove modo hunc lædere; ſive *conſervationem ſui ipſius*, ſub aggregatione plurium, facilius & pacatius obtinendam, perit & hæc, quando impunite dimittitur, qui in alios pro lubitu ſævit, vel ut ſæviat, citra metum pœnæ ſe abripi patitur: ſive *commerciorum* rectius expediundorum *negotium*, turbarentur eadem, modo unus vel alter reliquis in exitium ut ſit, permitteretur. Omnium ergo intereſt, unumquemvis civium ſuis officiis placide vacare poſſe, & ab inſultibus temerariorum eſſe ſecurum. Quos jam nec ſtudium ſui ipſius, nec communis boni amor, ab injuriis inferendis arcet, hos pœnæ arceant, neceſſe eſt. *In corpore*, inquit CICERO, *ſi ejusmodi quid eſt, quod reliquo corpori noceat, uri ſecarique patimur, ut membrorum potius aliquod, quam totum corpus intereat: ſic in Reipublicæ corpore, ut totum ſalvum ſit, quicquid eſt peſtiferum, amputetur.*

AXIO-

AXIOMA II.

Magiſtratus eſt, delicta punire.

Explicatio.

CErtant inter ſe, qui fundamenta Juris Naturæ exponunt, an pœnis ſecundum hoc Jus locus ſit, quandoquidem ubi omnes pares, nemo in alium aliquid ſtatuere poſſit, *arg. L. 4. ff. de recept. qui arbitr. L. 13. §. 4. ff. ad SCt. Trebellian.* ſed quia Ius Naturæ admittit ſocios, ſociorum coalitio citra Leges certas ſubſiſtere nequit, quæ vim pactorum habent, & huc redeunt, ut ſinguli in omnium ſalutem laborent, qui vero ab hoc ſcopo declinat, ſocietate privetur: hinc quivis, qui ſocietatem talem adit, renunciat in tantum illi beneficio naturali, & ſe ſubmittit ſociorum arbitrio, quo de ſe ſtatuant, ſicubi frivole aberraverit. Hodie vero omnis ſocietas magiſtratui civili ſubjecta eſt; fruſtraneum proinde foret in quæſtionibus talibus diu hærere. Pertinet ergo ad hunc delicta punire, quia ad hunc pertinet curare, ut ſecuriores vivant ſubditi, ſuisque quisque privatus negotiis, pacate invigilet. Remota Juſtitia, quid ſunt regna? niſi magna latrocinia, *AUGUSTIN. L. 7. de civit. DEI cap. 4.*

AXIOMA III.

Magiſtratus eſt, de certitudine delicti puniendi, eſſe convictum.

Explicatio.

Quia Tyrannorum, non vero æqui judicis eſt, ante damnare, quam crimen fuerit probatum, hinc eſt, quod ab omni tempore probationes fuerint ſub inquiſitione delicti a Legibus inculcatæ. Hæ autem, quoad generaliorem conſiderationem, ſunt varii generis, quatenus modo fiunt per

duos

duos teſtes, omni exceptione majores, *L. 12. ff. de teſtib. L. 2. & ſeqq. eod. C. C. C. Art. 67. & 68.* modo per juramentum, *L. 1. & 2. ff. de jurejurand.* modo per inſtrumenta, *L. 11. C. qui potior. in pignor. hab. L. 31. C. de donat. L. 15. C. de fid. inſtrumentor.* modo per propriam judicialem confeſſionem modo per notorietatem, *c. 3. X. de teſtib. cogend.* modo per præſumptionem, *L. 23. C. ad SCtum Vellejan. L. fin. C. Arbitr. tutel.* modo per comparationem Literarum, *L. 10. C. de fide inſtrument.* modo per inſpectionem ocularem, *L. 8. ff. fin. regund. c. 15. X. de reſtitut. ſpoliator.* vid. *LEISER in Diſput. de oculari inſpectione* in Prooemio. Aſt in criminalibus, perſpicuæ, evidentes, & luce meridiana clariores eſſe debent, *L. 25. C. de probat. L. 16. C. de pœn.* add. *Alciat. de præſumt. Lib. 3. reg. 44. n. 4.* Requiritur autem neceſſario, ut ante probetur delictum eſſe commiſſum, quam puniri quis poſſit, quia pœnæ ſunt conſequens delictorum: Nec vero conſequens locum habet, ubi antecedens deſideratur, und gilt des Richters Ja alsdann nichts mehr, als des Inquiſiti Nein; de occultis vero DEus tantum judicat.

AXIOMA IV.

Inter media certitudinem delicti probantia, prævalet ocularis inſpectio.

Explicatio.

AB omni tempore oculis magis fides, habita, quam auribus; & teſtis oculatus prælatus eſt illi, qui auribus rem quandam percepit. *GRUB. de Proceſſ. For. Pruten. cap. 18. n. 498. HARTMAN. tit. 15. Obſ. 3. n. 4. FARINAC. Qu. 69. n. 2. ſeqq.* Imo uni teſti de viſu deponenti, ſeu oculato, plus credendum, quam centum aliis de auditu affirmantibus, ſeu auritis. Diſpoſuere ergo Leges ocularem inſpectionem, ubi locum habere poteſt, tanquam probationem evidentiſſimam eſſe habendam, Quibus accedunt variæ Ordinationes. v. g. *Ordinat.*

Ordinat. Magdeburg. c. 39. *v.* **nicht allein/** ꝛc. *Ordinatio Summi Judicii Tribunalis Wiſmarienſis P.* 2. *tit.* 33. *§.* 1. *v.* **ſollen auf eines** ꝛc. jung. *Martini ad Ordinat. Saxon. Proceſſ. tit.* 28. *§.* 1. *n.* 9. Vocat hinc ocularem inſpectionem, probationem omnium primam, eamque perfectiſſimam, nec ullam meliorem, RUTGER. RULAND. *in tract. de Commiſſar. P.* 2. *Lib.* 3. *c.* 1. *n.* 3. 4. 5. Fundamentum autem, quare ſenſus viſus reliquis ſenſibus prævaleat, docente hoc Phyſica, in organorum ſenſoriorum ſtructura repoſitum eſſe judico, quandoquidem viſus non tam facile fallacias admittit, ac quidem ſive auditus ſive guſtus &c. potius omnes circumſtantias ad rem facientes, uno intuitu contemplatur ac obſervat. Rectiſſime hinc Germani ajunt: Augenſchein iſt, oder gilt mehr, als aller Welt Zeugniß. STRYK. *de Jure Senſ. Diſſert.* 1. MARTIN. *in O. P. S. tit.* 28. §. 1. *n.* 1. RULAND. *d. tract. P.* 2. *Lib.* 3. *Cap.* 1. *n.* 1.

AXIOMA V.

Magiſtratus pro delicti qualitate, aut poenam huic delicto ordinariam, aut extraordinariam habet decernendam.

Explicatio.

QUod ſi tantum vel unius delicti, v. g. furti allegare velim pœnam, quam non differt hæc, quatenus modo ſimplex eſt, vel prima vice commiſſum, vel reiteratum, porro committitur vel ab impubere, vel pubertati proximo, *C. C. C. Art.* 164. CARPZ. *Prax. Crim. P.* 2. *qu.* 82. *n.* 28. inter conjuges, *C. C. C. Art.* 165. ab hærede, *C. C. C. d. Art.* 165. *t. t. ff. expilat. hæredit.* a profunde ebrio, inſano, excubias agente, nunc manifeſtum, nunc non manifeſtum, §. 3. *J. de furt.* modo qualificatum, *C. C. C. Art.* 159. & 160. nunc dupli vel quadrupli, nunc pœna carceris, nunc capitalis, & quidem in maſculis præciſe, præſuppoſitis præſupponendis, laquei obtinet, per

Art.

Art. 162. *C. C. C.* fœminæ vero juxta *Art.* 159. aqua ſuffocantur. SCHOEPFF. *in Synopſ. tit. de furt. n.* 62. Eſt hinc, quod Leges toties arbitrio Judicis relinquant pœnam definiendam, quia, omnes circumſtantias delicta ſtipantes prævidere, fuit extra poteſtatem Legislatoris. Hic ergo dictitet pœnam delicto propriam. Sunt delicta & pœnæ ex natura relatorum & correlatorum, quæ inter ſemper eſt & eſſe debet juſta proportio. Eadem varietas jam valet quoad delictum homicidii.

AXIOMA VI.

Homicidium, quatenus delictum eſt, pro varietate circumſtantiarum, vel pœnam ordinariam, vel extraordinariam poſt ſe trahit.

Explicatio.

OMnia homicidia ad delicta eſſe referenda, præter ANABAPTISTAS, WEIGELIANOS, & SOCINIANOS, nemo facile hodie affirmaverit; illi quippe poteſtatem vindicativam, (prout vocant capitalia ſupplicia) quam Magiſtratus exercet, Judici competere negant, omnes cædes, etiam a Magiſtratu factas, peccata in quintum præceptum vocant, capite aliquem plectere, cum charitate Chriſtianis tam ſanctè commendata pugnare ſuſtinent, nec uni hominum competere volunt, ut alterum ad imaginem DEi creatum occidat, vid. HOLLAZ *Exam. Theolog. Part.* 4. *cap.* 3, ubi refutata ſimul talia argumenta ſunt. Inſinuat homicidium, ex vulgari loquendi modo, *Privationem vitæ a tali factam, cui jus vitæ & necis non competit*, in Jure autem *cædem hominis*, contra Jus factam, *L.* 1. §. 7. *ff. ad Leg. Cornel. de ſicar.* homo ergo, qui hominem vita privat, homicida paſſim audit. Sed nec omnis homicida eandem habet ſuſtinendam pœnam. Nulla decernitur in homicidio neceſſario, *L.* 3. *ff. de J. & J.* C. C. C. *Art.*

139. &

139. & 140. nec in caſuali locum habet, *L.* 1. *C. ad Leg. Cornel. de ſicar.* C. C. C. *Art.* 146. in culpoſis extraordinaria dictitatur, *Art.* 134. ad eumque BEIER. *Poſit.* 2. doloſum ſaltem, & quando evictum quod tale ſit, homicidium, pœnam ordinariam admittit, ita ut poſſit haberi pro delicto publico, quando homo ab alio, doloſo animo, ſciente & volente occiditur, ſeu STRUV. *in Jprdent. Rom. German. Lib.* 3. *tit.* 28. *aphor.* 30.

AXIOMA VII.

In homicidii delicto non ſolus animus lædendi vel occidendi ſufficit ad pœnam ordinariam infligendam.

Explicatio.

ANimus in omnibus delictis quandam varietatem pœnæ infert, per *L.* 53. *ff. de furt.* non quidem quatenus in meris cogitationibus pravis verſatur, vel intentiones quasdam doloſas format, quia cogitationum pœnam, de jure humano nemo patitur, *L.* 18. *ff. de poen.* ſed accedat opus eſt actus quidam externus, isque delicto committendo proximus, GAIL. *de pac. publ. Lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 18. ex quo animum doloſum colligere ultro licuit. *Conatum* illum juſtius dixeris, qui radicibus ſub terra latentibus comparandus, nondum flores, multo minus fructus protrudentibus, germinibus tamen ſuis ſe prodentibus. Hinc eſt, quod in numerum delictorum *imperfectorum* referatur, quibus aliqua, non tamen ordinaria pœna manet. BöHMER. *in Introd. ad ff. Lib.* 47. *tit.* 1. §. 3. ſi crimen perduellionis exceperis, in quo conatus habetur pro delicto, quia eſt peſſimi exempli, & in herba ſuffocandi facinoris crimen. vid. BEIER. *ad tit. J. de public. judic. num.* 17. Diſtinguunt præterea Ddres, quo in re tam ſeria, ac eſt pœnam capitalem decernere, omnes attendantur circumſtantiæ, animum occidendi, quando quis necem alterius *ſtudio*

 intendit,

intendit, quale quid obtinet in intentionibus ſub *Latrocinio*, ſub *aſſaſſinio*, ſub *veneficio*, vocantque *directum*, ab animo non necem volente, bene vero læſionem tentante, ex qua mors inſequatur, qui *indirectus* dicitur, cujus pœna diverſa, pro diverſa committendi homicidii voluntate, vid. STRUV. *Jpdent. Rom. German. For. Lib.* 3. *tit.* 28. *aphor.* 30. BOEHMER. *in Introd. ad ff. p. m.* 512. Et quamvis Jus Romanum rigoroſum ſatis ſit, hunc non modo pro homicida habendo, qui actu aliquem vita privat, verum etiam, qui voluntatem ſaltem occidendi habet, quæ ex aliquibus externis actibus probari potuit, v. g. *qui cum telo ambulat occidendi cauſa*, licet effectus non fuerit ſubſecutus, ita, ut teneatur Lege Cornelia, *L.* 1. *§.* 13. & *L.*3. *§.*5. *ad Leg. Cornel. de ſicar. §.* 5. *J. de Publ. Judic.* ut ſufficiat ad pœnam ordinariam, ſi quis animo occidendi, atque armis ad cædem patrandam aptis inſtructus fuerit: Praxis tamen hodierna limitare novit & emollire rigorem illum, ne ſummum Jus tranſeat in ſummam injuriam, requiritur vero corpus delicti prout in aliis delictis permanentibus, ita in homicidio quoque, quo deficiente, ordinaria pœna paſſim locum non invenit, GAIL. *de Pac. publ. Lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 18. CARPZ. *prax. Crim. quæſt.* 26. *pag.* 134. *num.* 2.

Axioma VIII.

In homicidii delicto non ſolus eventus ſufficit ad pœnam ordinariam infligendam.

Explicatio.

EVidentia hujus axiomatis ab omni tempore commovit Legumlatores, ut quamvis idem in omnibus homicidiis eventus, id eſt, vulneratus occumbat, probe tamen diſtinguendum eſſe monuerint, ne *doloſa* confundantur cum *culpoſis*, *caſualibus*, & ex *defenſione naturali* oriundis, omnium minime eandem pœnam omnibus cædibus determinent. Nec

quidem

quidem ſolus *eventus* ſemper ſufficit in homicidiis quoad ordinariam pœnam dictitandam, v. g. ubi plures in rixa, vel caſu fortuito absque deliberato animo lethaliter aliquem vulneraverint, non vero conſtiterit de eo, qui primus lethale vulnus intulerit, & verus delicti autor fuerit, quatenus extraordinaria tunc tantum pœna locum habet, SCHOEPFFER. *S. J. Pr.* ad tit. *ad Leg. Cornel. de Sicar. num.* 29. BERLICH. *P.* 5. *Concl.* 11. *n.* 7. HARPRECHT. *ad* §. 5. *J. de publ. judic. num.* 110. PETR. MüLLER. *de homicidio a pluribus commiſſ. Sect.* 2. §. 11. *num.* 17. Item ſi vulneratus dicto caſu occubuerit a pluribus confoſſus, ubi nullum vulnus lethale, extraordinariam modo pœnam infligendam eſſe patet ex *C. C. C. Art.* 148. ibique CLASEN *pag.* 487. *ſeq. num.* 3. MüLLER. *d. Sect.* 2. §. 13. *num.* 19. Idem tamen eſt eventus, ac ſi unus ex uno ictu vitam uni abſtulerit, id eſt, vulneratus moritur.

AXIOMA IX.

In homicidii delicto ad poenam ordinariam infligendam, *animus occidendi*, vel etiam *vulnerandi*, *lædendique*, & *eventus* concurrant, neceſſe eſt.

Explicatio.

NOn eſt ut repetam, quæ de rigore Jur. Civilis ad axioma 7. attuli, quando dolus cum conatu conjunctus pro ipſo facto habetur, item quae attuli de conſuetudine & praxi hodierna, tot caſibus & obſervationibus magis confirmata, quæ illum rigorem emollit, ita ut etiam vulnerans, licet animo deliberato feriat, haud tamen pœnam ordinariam ſubeundam habeat, ſi non occidat, ſed tantum de vulnere teneatur. Valent quippe eadem in homicidio clandeſtino, ſive *veneficio*, ut quamvis, pauciores tamen, fuerint, qui *arg. L.* 1. *ff. ad Leg. Pompej. de parricid.* affectum in hoc delicto ultimo ſupplicio afficiendum eſſe, contenderunt, licet intenta mors

non ſubſecuta, reliqui tamen communiter ordinariae pœnæ locum eſſe negent, niſi conſummatum fuerit, & pro ſolo attentato habeant. Conſentit *Conſtit. Crim. Carol. Art.* 130. ſecundum quam (ſi quando particula *vel* oder accipitur pro conjunctiva, de quo *vid.* CARPZ. *Pr. Crim. quæſt.* 21. *num.* 42. *ſeq.* quem ſequitur CLASEN. *ad C. C. C. Art.* 130. *p.* 415.) ſupplicium rotæ tum demum obtinet, cum mors inſecuta, alias pœnæ extraordinariae, v. g. fuſtigationi cum perpetua relegatione locus. CLASEN ad *d. Art.* 130. *pag.* 414. *verſ. quamvis hodie.* CARPZ. *Pr. Crim. d. quæſt.* 21. *num.* 37. *ſeq.* LUDOVICI *ad d. Art.* 130. *verb.* mit dem Rad, *verſ. mitigatur pœna.* Et Praxis quotidiana, prouti in aliis facinoribus, ita in homicidio quoque corpus delicti deſiderat, deficiente vero hoc, pœnam ordinariam pariter deficere adſtruit. SCHOEPFFER. in Diſp. de *hæmorrhagia vulnerat. cap.* 3. *num.* 13. Pondus non leve huic aſſerto addunt verba ſummi Legislatoris, Numer. 35. *v.* 16. & *ſeqq.* & hæc ſunt: Wer jemand mit einem Eiſen ſchläget, daß er ſtirbet, der iſt ein Todtſchläger, und ſoll des Todes ſterben; Wirfft er ihn mit einem Stein, daß er davon ſtirbet, ſo iſt er ein Todtſchläger; Schlägt er ihn mit einem Holtz, daß er ſtirbet, ſo iſt er ein Todtſchläger, und ſoll des Todes ſterben. Jung. Exod. 21. *v.* 12. Levit. 24. *v.* 17. utpote in quibus animus & eventus ſemper combinantur, quod ſi vero vel animus vel eventus deficiant, ceſſat pœna ordinaria, vi illorum, quæ cit. loc. adduntur v. 22. *ſeqq.*

AXIOMA X.

In homicidii delicto de *animo* judicare Judicis, de *eventu* autem Medici eſt.

Explicatio.

SOcias ſibi hic ut manus jungant Apollo & Aſtræa negotii tam gravis ratio, ac ſalus Reipublicæ eſt, omnimodo poſtulat. Aſt quemadmodum ſub conjugio etſi pacatiſſimo

tiſſimo, & ſub arctiſſima bonorum communione manent officia quædam marito, quædam uxori ſacra, quo alter apud alterum ſit inoffenſus, eſt ſub connubio Juris & Hygieæ eadem concordia ſuis Limitibus comprehenſa, ſuisque terminis conſtans, ultra quos nulli conceditur progredi. *Judicis* eſt, omnem operam impendere, per probationes ſibi notas, & in Legibus ſibi commendatas, quo homicidæ animum intelligat, an ex dolo, an ex culpa, & quali, crimen commiſerit. *Medicus* vero de vulnerationis qualitate, & de delicti corpore informet Judicem. Mariti ſic officia ſint penes Judicem, gloria ſubſidii in hoc opere Medicis relicta. Hæreo autem, ſi quando omnia, quæ circa pœnam homicidii quotidie obtinent, probe pondero, an non, quod ſub conjugio toto die occurrit, & ſub inquiſitione homicidii inverſa ſit fabula: Judex enim ſe reponit in depoſitionem Medici vulneratum ſcrutantis, ita ut ordinariam pœnam dictitet, ſi vulnus inflictum afferatur lethale, e contra extraordinariam, ſi minus lethale CARPZ. *Pr. Crim. qu. 16. n. 6. ſeqq.* citra quod aliquando ad animum revocet, quæ ratione animi occidentis ſint ſcrutinio intimo digna. Auget hanc meam ſuſpicionem, quando conſidero inquiſitum omnium primo provocare ad Medicorum cenſuram, ſibi viſam aut favorabiliorem, aut leviori negotio impugnandam, allegando axioma Juris generale, quod peritis in ſua arte credendum. Meretur ergo hæc quæſtio, ut condigne ſolvatur, *quousque* ſcilicet *valeat Judicium medicum in homicidii pœna dictitanda*? ſive, an Judex teneatur pœnam capitalem ſimpliciter decernere, ad normam Medici vel Chirurgi deponentis de lethalitate? Non mihi ſermo eſt de depoſitione cujuscunque, qui Medici titulo ſplendet, vel Chirurgus audit, acſi huic Judex aſſurgere in decernendo debeat. Quamvis enim ex numero JCtorum, hos allegante BOHNIO in *Medicin. For. ſpecim. I.* §. 13. PACIANUS, MASCARDUS, & CARERIUS velint, credendum pariter eſſe non Doctoratis, modo ex communi loquendi conſuetudine Medici appellentur, vel Pra-

ctici

ctici exiſtant, per conſequens Chirurgi non examinati huc quoque ſpectent, imo Agyrtis & parabolanis locus; Gravitas tamen negotii, quando de corio humano non eſt ludendum, ſponte Judici conſcientioſo inſinuat, peritis negotium inſpectionis, & relationem de hac, eſſe committendum, de quorum nec *fide* nec *eruditione*, binis ad deponendum de lethalitate valde neceſſariis requiſitis apud honoratiores, non vero apud vulgum, dubium eſt, denen man ſicher trauen kan. Ex quo denuo fluit, promotos & publico teſtimonio conſpicuos, non promotis, ſeniores junioribus, ſive novellis, ad vulnerum inſpectionem frequenter abhibitos, in hoc negotio inexpertis præferendos eſſe. Quodſi vero Medicus, licet in Academia gradum obtinuerit, imo, licet ſenior, imperitiæ in deponendo ſemel fuerit convictus, & in ſcientia anatomica ſub relatione vulneris turpiter ſe dederit, hujus renunciationi fidem inpoſterum non habendam eſſe, quivis cordatus affirmaverit, nam conſtat, non eſſe peritum revera talem, qualem negotium præſens, & vi hujus Legum Doctores merito deſiderant. vid. RICCIUS in MASCARD. *Concluſ.* 1175. Eadem de Chirurgo valent, etiamſi ſit Magiſter, ein Ampts-Meiſter, oder Lehr-Printz. Suppono in quæſtione allata, Medicum de vulneris qualitate deponentem, omnibus requiſitis huc facientibus inſtructum, relationem ipſius oblatam veritati ſatis congruam, & pro Judice informando ſufficientem eſſe, & quæro, *an hujus Judicio in ſententia ferenda ſimpliciter ſtandum*, ita ut pœna ordinaria locum habeat, quando plagam lethalem eſſe dixerit, & contra extraordinaria ſtatuatur, quando plaga pro minus lethali ab ipſo habetur? Negativa mihi videtur probabilior. Quantumvis enim pro affirmativa videatur pugnare 1.) quod omni perito in ſuo ſcibili, ſive de ſua arte teſtanti ſit fides habenda, hinc & Medico de qualitate vulneris deponenti. 2.) ſecundum verba CODRONCHII, quæ BOHNIUS l. c. allegat, Legum Imperatoriarum Majeſtas, & pontificiarum autoritas, ſe Medicorum judicio ultro ſubmittat in quæſtionibus percuſſio-

percuſſiones concernentibus. 3.) Praxis quotidiana in omnibus judiciis teſtatum faciat, quam Magiſtratuum ſententia in homicidio puniendo ex Medicorum præjudicio pendeat. 4.) Judex liberetur teſtimonio Medici deponentis, cui ſe accommodat. 5.) inquiſitus & accuſator unanimiter in ſententiam Medicorum compromittant. Probe tamen attendendum eſt 1.) Medicum ſive Chirurgum deponentem (pari enim paſſu hic ambulant) non ut Judicem, ſed ut teſtem ablegari ad cadaver inſpiciendum, qui de his, quæ vidit & obſervavit, deponat, ac Judici mandanti referat. Ita enim verba Conſtit. Carol. *Art. alleg.* 149. Der Wund-Artzt ſoll den todten Cörper vor der Begräbniß und alle ſeine empfangene Wunden, Schläge, Aufwerff mit Fleiß beſichtigen, damit der Erkäntniß ſolcher Verwundung halber nachhero deſto minder Mangel ſey. Cui ſubſcribit praxis quotidiana chorusque Medicorum, quando formulæ depoſitionum paſſim vocantur & inſigniuntur Atteſtata, teſtimonia, relationes vulnerum &c. ut hinc ſæpe laudatus CODRONCHIUS Libro, quem de Medicorum relationibus conſcripſit, titulum de methodo teſtificandi impoſuerit, & DANIEL CLASEN. *in Comment. ad C. C. C. Art.* 147. *p.* 483. hæc verba appoſuerit: *Præter teſtimonia, quæ a partibus litigantibus producuntur, vel ad condemnationem, vel ad defenſionem, Imperator deſiderat & aliorum atteſtationes, & quidem Chirurgorum vel etiam Medicorum* &c. Jam vero teſtis non eſt, ſive implicite ſive explicite pœnam decernere, ſed Judicis; fert vero Medicus in crimine homicidii illam ſtatim, ac vulnus aut lethale aut non lethale dicit, ſi quando Judici ſimpliciter, & absque reſpectu ad animum, acquieſcendum in Judicio de qualitate vulneris a Medico lato. 2) Accedit Depoſitionem Medici, ultra *credulitatem* nil quicquam inferre, adeo, ut ſi ipſi juramentum præſtandum ſit, hoc non ſit de veritate, ſed de credulitate, *CLASEN d. l. pag.* 484. credere autem haud inferre poteſt fidem talem, in qua tuto ſe reponere poſſit Judex. 3) Sententia juxta Medici deponentis opinionem lata non tranſit in rem judica-

E tam,

tam, ſed inquiſitus poſt latam talem ſententiam alios Medicos adhibendos eſſe & conſulendos poſtulare poteſt, &, ſi quando hi aliter ſenſerint, Judex ſententiam latam æque revocare poteſt, perinde ac ſententiam ex falſo teſtimonio vel falſis inſtrumentis latam, *CLASEN l. c. CARPZ. Pr. Crim. qu. 26. n. 47.* 4) Plures circumſtantiæ concurrere poſſunt & ſolent, de quibus ſe Judex abhinc informare poteſt, ſed quæ Medicum, dum inſpectioni præeſt, latent, quarum tamen tanta vis eſt, ut ſi Medico ante innotuiſſent, quam de lethalitate depoſuiſſet, longe aliam hujus reſpectu formaſſet relationem. Placet hujus fallaciæ binos addere caſus: Alter obvenit aliquando, *ut juvenis gladio vulneratus poſt aliquot dies moriens, ſicque inſpectioni legali ſubjectus, lethaliter percuſſus a Medico & Chirurgo judicatus fuerit, quia hi, præter levem quandam plagam in ſummitate ventris, obſervaverant plagam magnam in infima parte abdominis inteſtina perforaſſe;* ſub inquiſitione autem apparuit, hanc non gladio adverſarii, ſed cultro Chirurgi imperiti fuiſſe illatam, qui ſanguinem in cavitate abdominis hærentem, ac falſo ſibi perſuaſit, incidendo integumenta ventris evacuare voluit; alter eſt infantis, *quem poſt partum clandeſtinum Mater ſepelierat, qui e terra, juſſu Magiſtratus, iterum erutus, repertus fuit multis plagis perfoſſus, ut mater pro infanticida habita, & vix non damnata fuerit,* quando tandem conſtitit, hos, qui ad corpus delicti in agro quærendum ablegati fuerant, verru (mit einem Brat-Spieß) locum ſepulturæ indagaſſe, & hoc ferro corpus tenelli toties perforaſſe. Accedit 6) dum nimis periculoſum eſt, unius etiamſi periti Judicis arbitrio, tam arduum negotium, quod vitam & ſanguinem concernit, committere, *CLASEN ad Art. 150. C. C. C. p. 496.* æque periculoſum eſt in unius Medici ſive Chirurgi ſententia acquieſcere, & pro hac in decidendo ſimpliciter ſtare. Quibus jungo, quæ pag. 22. allata ſunt, quod ne quidem inter requiſita relationis Medici vel Chirurgi pertineat, factæ inſpectioni mentem de lethalitate ſubnectere. Concludendum ergo Judicem non teneri, ut nude ſubſcribat ratione pœnæ

Judicio Medici de lethalitate vulneris deponentis, licet periti; ſed præter lethalitatem vulneris ad hoc ipſi reſpiciendum eſſe, an ex Actis de animo vel occidendi vel vulnerandi lædendique conſtet, adhibitaque hoc caſu talia inſtrumenta, quæ per ſe ad cædem perpetrandam apta? an vero ſatis ſuperque appareat, quod animus haud adfuerit, neque occidendi, neque vulnerandi, ſed v. g. caſtigandi ſaltem, & inſtrumentum per accidens ad cædem perpetrandam aptum. Priori caſu demum decernat pœnam Legis Corneliæ, poſteriori extraordinariam, conf. PHILIPPI in Diſſert. *de vulnerat. lethal. cap.* 3. §. 10. *in fin.* Nec obſtant rationes pro affirmativa pugnantes ſupra allatæ. Nam quoad 1) etiamſi axiomati huic Juris, ſuum maneat pondus, quod artifici in ſua arte fides habenda ſit, haud tamen illud eo extendendum eſt, ut eundem effectum pariat, quando artifex de credulitate teſtatur, ac quando de veritate loquitur. Præterea, licet de lethalitate vulneris ex teſtimonio artificis citra omne dubium, quoad veritatem quoque, conſtet, non tamen exinde ſequitur, ergo neceſſario a judice pœna capitalis dictanda. Alias enim, & ſi tantummodo ad judicium Medici de lethalitate vulneris reſpiciendum, ſi hoc ſaltem, quod homo ex vulnere lethali mortuus, ſpectandum, ſequeretur omnia homicidia morte punienda: quod tamen non niſi fatuus ſtatuet Judex juxta *CLASEN ad C. C. C. Art.* 150. *p.* 495. *in fin. ſeq.* 2) Manet hæc gloria Medicis, ut Principes ad ſententiam ipſorum attendant, haud tamen eadem pertinet ad quemvis nomine Medicum, multo minus aliquid detrahit ſplendori Principum, quorum oculi, ſi quando hoc ipſis libuerit, acta integra perluſtrantes, plus vident, quam oculus Medici ſub initio inquiſitionis; accedit, quod LL. nullibi injungant, ſtatuantque, quod Judex ſimpliciter in ſententia Medici de lethalitate vulneris acquieſcere debeat, ſed aliæ adhuc ipſi ſint ponderandæ circumſtantiæ. Quoad 3) non ſpectandum, quid fiat, ſed quid fieri debeat, arg. *L.* 12. *ff. de Offic. Præſid.* poſito, ſed non conceſſo, hoc ita fieri. 4) Non liberatur, conſopitur ſaltem conſcientia judicis,

cui, prout jam ſupra monitum, ad plures aliasque circumſtantias attendendum, quam Medico. 5) Sapit præjudicium non ſatis fidum. Sed miſſa hac quæſtione, quæ *Medicum* ſaltem tangit *privatum* deponentem, hujusque deciſionem, quod ad ipſius teſtimonium de vulnere lethali judex non neceſſario in crimine homicidii capitis pœnam dictitare teneatur, alia formari poſſet quæſtio, an idem obtineat in *Facultatum Medicarum ſententiis de homicidiorum qualitate latis*? Pro negativa adduci poſſet, quod 1) in his ceſſet ratio, quæ privatum Medicum prægravat, dum Facultates non ut teſtes haberi poſſunt, ſed judicis vices explent, & ad Aſſeſſores Facultatis tanquam ad prudentes recurrere tam leges volunt, quam praxis quotidiana jubet: 2) majori item jure de his valeant, quæ ratione autoritatis medicæ ſcientiæ in judiciis forenſibus antea adducta ſunt, quatenus his magis integrum, ex integris actis de veritate decernere, quando illic credulitas locum habet; nihilo tamen minus diverſi reſpectus, quem Facultates Medicæ, & Judex habent, hic quoque diſcrepantiam quandam inſinuant: i. e. Facultates Medicæ nude attendunt ad circumſtantias, quæ qualitatem vulneris quæſtionis attinent, citra quod ſe altius demergant; Judex autem inſimul conſiderat, quæ ratione animi, unius, vel plurium vulnera infligentium, loci, abſentiæ, vel præſentiæ, remediorum &c. in actis occurrunt, ubi minima circumſtantia effectum Judicii Medici reſpectu lethalitatis quoad pœnam infligendam invertere potis eſt. *Summatim* Judicia Medica in crimine homicidii informent meo quidem, ſalvo nihilominus aliter ſentientium judicio, Judicem, non vero hunc conſtringant, & quod de aſtris dicitur, quod inclinent mores hominum, non neceſſitent, liceat quoque affirmare de præſenti negotio. Judex trutinet, quæ ſcientia Medica ſibi offert ratione vulneris inflicti; trutinet judicia de qualitate vulneris: ſed non patiatur eo ſe abripi, ut illis, citra quod deciſio penes ſe, reſpectu reliquarum circumſtantiarum maneat, tantummodo propter lethalitatem ſubſcribat, quin potius pœnam

ad

ad harum tenorem inquiſito decernat. Liceat vero pro illuſtrandis modo allatis, caſum allegare, de vulnere a Medica Facultate pro lethali habito, citra quod judex ſuperior pœnam gladii, præeunte Facultate Medica, a Facultate Juridica, juxta pluralitatem votorum, diſſentientibus quibusdam collegii membris, inquiſito dictitatam, voluerit eſſe validam. *Saltuarius* nempe *quidam, A. J. uxorem, cum qua per viginti & plures annos in matrimonio ſic ſatis pacato vixerat, occurrentem ſibi irato, quod mandato ſuo fuerat inobediens, verberat capiſtro, quem modo equo injicere voluit, & quidem hujus moduli, quem noſtrates vocant,* eine Trenſe, *nec tamen præter unicum ictum infligit. Illa, citra quod valde conqueſta fuerit de dolore, potius ad deſideria mariti, an caput doleat? non admodum dolere reſpondet, muniave ſueta per biduum ſubit, vulnere capitis leviter habito. Tertio die febri corripitur, & paulo abhinc apoplexia perit. Fit inſpectio, ac obſervatur capiſtri alterum extremum,* die Stange, *perforaſſe cranii tabulas, ut feſtucæ penetraverint in ſubſtantiam cerebri ultra longitudinem articuli digiti, ex quo tam Medicus cum Chirurgo, quam Facultas Medica plagam judicarunt per ſe lethalem, qua ſententia Facultas Juridica nixa, pœna ordinaria gladii inquiſitum afficiendum eſſe concluſit.* Sed prouti jam monui, Judex ſuperior pœnam extraordinariam, eandemque ſatis levem dictitavit, motus forte eo, quod rationes dubitandi magis deprehenderit ſtringentes, quam rationes decidendi, quæ fuerunt ſequentes:

*
* *

*
* *

Obwohl anfangs ſcheinen mögte, als wäre Inquiſitus von dem imputirten Uxoricidio, oder vielmehr wegen deſſelben, wenigſtens a pœna ordinaria zu abſolviren, nachdemmahlen

1. Die Rechte einem Ehe-Mann wohl verſtatten, daß Er ob juſtas cauſas ſein Weib modice caſtigiren möge,

vid. BRUNN. *J. Eccl. l.* 2. *C.* 17. *§.* 31.

CARPZ. *Pr. Crim. qu.* 2. *n.* 48. & 50.

Und dann nicht zu leugnen, daß Inquiſitus deßfalls, daß ſeine Frau, ſeinem ausdrücklichen Befehl, Saat-Korn dreſchen zu laſſen, weil es hohe Zeit ſey, ſolches in die Erde zu bringen, vorſetzlich entgegen getreten, und bey ihrer durchgehends übel beſchriebenen Conduite, auch ſchlechten Haushaltung, alles Ihr dagegen geſchehenen Erinnerns ungeachtet, ſolches contramandiret, nicht ſo gar injuſte geeyfert, vielmehr er wol befugt geweſen, dieſelbe ihrer Widerſetzligkeit halber, Rechtes vergönneter maſſen zu caſtigiren: Folglich es allerdings das Anſehen habe, ob könte Inquiſitus, indem er ex juſto dolore ſeiner Frauen einen Schlag über den Kopff gegeben, anders nicht, als in ſoweit er in modo caſtigandi uxorem, excediret, geſtraffet werden, allermeiſt da bey ſo bewandten Umſtänden es ſcheinet, daß er ſo wenig animum vulnerandi, als noch weniger animum occidendi gehabt, und alſo der ad pœnam capitalem infligendam erforderliche Dolus, auf denſelben nicht gebracht werden möge; folglich ob defectum doli, pœna ordinaria von ſelbſt ceſſiren müſſe, cum quoties dolus in delictis abfuit, toties non ordinaria, ſed extraordinaria pœna in delinquente ſtatuenda ſit,

L. 10. ff. ad L. Cornel. de Sicar.
FULV. PACIAN. *Conſ. 92. n. 27. ſeqv.*
BRUNN. *ad L. 7. ff. ad L. Cornel. de Sicar.*

wozu weiter

2. kommet, daß Dni Medici ſuper lethalitate vulneris, unter ſich gantz uneins ſind, indem zwar FCtas Medica mit dem bey der inſpectione vulneris geweſenen Medico und Chirurgo, dieſelbe aſſeriren, gleichwol aber doch zwene renommirte Medici ſolche negiren,

vid. *Num. Act. ult.* & *Num. Act. 24. ibi Num. 4.*
Beyl. *Sub A. ad Num. Act. 53.*

Solchenfals aber Ddres gemeiniglich pro vulnerante urtheilen,

CARPZ. *Pr. Cr. qu. 26. n. 28. & 47. ſequ.*
GUAZZIN *de defenſ. Inquiſ. 4. C. 10. n. 19.*

Et

Et illorum atteſtationi folgen, qui vulnus lethale non eſſe aſſerunt,

KLOCK. *Tom.* 3. *Conſ.* 193. *n.* 5.
STRUV. *Obſ. Crim.* 21.

cum Judex ſemper adhærere debeat benigniori ſententiæ,

CÆPOLLA *Conſ.* 61. *n.* 33.
MENOCH. *de A. J. Qu. L.* 2. *Caſ.* 275. *n.* 13.

So iſt doch

3. wohl zu mercken, daß es pro actu doloſo gehalten werde, wenn ein Ehe-Mann ſeine Frau mit einem ſolchen Inſtrument ſchläget, wovon er leicht vermuthen kan, und muß, daß er damit dieſelbe tödtlich verwunden mögte, folglich, da er in re illicita verſire, er de omni eventu gehalten ſey, und pœna gladii dictiret werden müſſe, ob er gleich keinen animum occidendi directo gehabt,

per ea, quæ fuſius exponit
CARPZ. *Pr. Crim. qu.* 15. *n.* 9 *ſeqq.*

Wann nun die Trenſe, womit Inquiſitus den unglücklichen Schlag gethan, pro tali inſtrumento, um ſo viel mehr anzuſehen iſt, als es der Augenſchein giebet, daß das daran hängende ſchwere Gebiß, wenn man einen damit mit ſolcher Force auf den Kopf ſchläget, wol tödlich verwunden könne, und zudem Dni Medici die poſt vulnerationem gefundene Schram, pro vulnere ut plurimum lethali achten,

vid. *Num. Actor. ult.*

So hat Inquiſito pœna gladii nothwendig dictiret werden müſſen, zumal, da nicht nur pro FCte integra eine gröſſere Præſumtion, als pro privatis Medicis iſt, ſondern auch FCtas Medica in præſenti caſu beyderſeits rationes ponderiret, und weitläuftig reſpondiret hat. A. V. R. W. R. d. 18. Junii, 1715.

* *
** **

His præmiſſis brevis eſſe potero in decidenda quæſtione, *quando Facultates Medicæ inſpectionem factam inſufficientem eſſe ajunt,*

an

an Judex pœnam ordinariam remittere debeat? Q̃uod ſcilicet Judici integrum maneat ex reliquis circumſtantiis, factum ſtipantibus, quo animus occidendi ſerius, ſubſequente effectu, pertinet, Legibus conformem ſententiam dictitare, nec a Medicorum nutu ſimpliciter pendere. Nam & Facultates Medicæ lethalitatem eandemque abſolutam pronuntiant, etiamſi in formula depoſitionis ab inſpectoribus Judici oblata, multa habeant, quæ deſiderant. Quod jam Juris in alios ſtatuunt, hoc ſibi quoque juſtum eſſe putabunt.

Spectant huc, quæ leguntur in celeberrimi Dn. Samuel. STRYK *Programmate*, Wittembergæ A. C. 1691. publicato. Ipſe, inquit, *Carolus V.* in Nemeſi ſua ſubinde ad Medicorum Judicium remiſit Judices, præſertim, ubi ob effuſum ſanguinem humanum mortis ſupplicium venit irrogandum: Si enim Medicorum arbitrio mortiferum vulnus reputatum non fuerit, non morte, verum extra ordinem puniendum eſſe homicidam, uno ore ab illis, qui circa criminales cauſas occupantur Doctoribus, aſſertum eſt huc usque. Non equidem vituperanda eſt illa *Caroli V.* judicibus injuncta induſtria, ut caſu veniente exactiſſimam vulneris inſpectionem adhibeant: Æque enim Reipublicæ intereſt, ne rapiatur ad ſupplicium ille, qui mortem non meruit, quam ne ſupplicio eximatur, cujus factum ipſe Deus ſanguine piandum ab initio rerum cenſuit. Verum enim verò poſtquam in ſectas abire Medici, & novis novorum ingeniorum experimentis veterum placita erroris accuſare cœperunt, eo deventum eſt hodie, ut non pauci homicidarum, ſolis Medicorum ſubtilitatibus, ab optime merito liberentur ſupplicio. Vix enim vulnus quoddam, ſi unum alterumve exceperis, proferri poterit, quod abſolute mortiferum eſſe univerſa Medicorum ſchola aſſerat: Quod eatenus in criminali foro probatum, ut ſi quidam Medicorum vulnus lethale contendant, alii vero medicinam vulneri parari potuiſſe, ſi Medicus vulnerato mox adfuiſſet peritus, & inſolita quædam remedia, vix centeſimo Chirur-

gorum

gorum nota, adhibuiſſet, intrepide adſtruant, in hoc negotio dubio, ſtandum illorum eſſe aſſerto, qui vulnus mortiferum negaverint, utpote quod hæc aſſertio Rei defenſionem, ſummo favore dignam, promoveat. Verum ita non amplius divino Judicio, ſed Medicorum arbitrio ſubjacebit, an ultimo deſtinandus ſit ſupplicio Homicida, an ejus ſangvini parcendum?

MEMBRUM III.
ſiſtit Obſervationes.
OBSERVATIO I.

Vulnera inflicta, nec ante mortem, nec morte inſecuta, poſſunt renunciari lethalia, aut minus lethalia, niſi inſpectio poſt mortem acceſſerit.

NOn in malam partem interpretabuntur Medici, quod ipſorum Labores meos jam faciam, &, quas magna ſedulitate conſcripſerunt obſervationes, has evolvendo, & allegando, in uſus meos traham. *Legum peritia*, ait BOHN. *in Medicin. Forenſ. Specim.* 1. §. 3. *Sociam & adjutricem ſibi fidam, ſano quaſi fœdere, in Jure dicendo copulat Medicinam, quo ex utriusque connubio ſcientia prodeat Medico-Legalis, ſeu Medicina forenſis integritati Reipublicæ maxime fructuoſa.* Obtinet autem circa prædictiones vulnerum, quod toto die in aliis morbis ac ægritudinibus obſervamus, ut fallaciarum, ratione eventus, plena ſint omnia, i. e. ut evadant vulnerati, quos quivis adſtantium, ne Medicis quidem exceptis, pro conclamatis habuit, welche vor Kinder des Todes gehalten, vor todte Leute auf- und angenommen worden, e contra ſuccumbant, quos vix læſos eſſe, ex vulneris contemplatione, & ſymptomatum abſentia, omnes dixerint. *Joan. Nicol.* PECHLIN. *in hiſtor. Vulner. Thorac. pag.* 5. de ſe refert, quod Studioſum graſſatorem nocturnum periculo-

ſſime vulneratum, judicio ſymptomatum plane feralium, & conſideratione viarum læſarum judicaverit, ſed qui convaluerit, & de triſtibus Medicorum vaticiniis triumphaverit. Eadem obvenere *Joan. Adrian.* SLEVOGTIO, qui in Programmate *de quibusdam explorat. morb. impedim.* narrat, accepiſſe Studioſum Jenenſem ſub dextra papilla ab anguſto gladio vulnus ſex pollices longum, ſtylum admittens, rejeciſſe mox per tuſſim ſanguinem multum, ſpumantem floridumque, poſt aliquot horas reſpirationem factam eſſe difficilem, decubitumque moleſtum, ut ſedere coactus fuerit, hinc vulnus judicatum fuiſſe lethale, quod tamen paucorum dierum ſpatio ſanatum, ut juvenis ille ſanus ac vegetus perſtiterit. Idem de Studioſo Trarbacenſi affert in *Diſp. de vulner. explorat. Jen. Ao.* 1721. habit. p. 14. hunc novies in capite vulneratum eſſe, ita ut quinque vulnera ſatis profunde cerebrum ſulcaverint, nec ergo niſi triſtem prædictionem formare juſſerint; ſed quæ adeo omnis moleſtiæ expertia fuerint, ut petulans, quod addit, juvenis, querelarum loco, noctes ſomno, dies autem facetiis & riſu tranſegerit, ſanatusque priſtinum vivendi genus, curis expeditum continuaverit. conf. BOHN. *de offic. Med., pag.* 23. ubi plura hujus commatis exempla reperiuntur. Longe alia fuere fata Studioſi Medicinæ, de quo SLEVOGT, *l. c.* qui a ruſticis in pago lapidibus petitus fuit, & in anteriore capitis regione læſus, ſed parum inde afflictus ſibi & aliis habitus, ut domum abire valuerit, & alienam opem oblatam repudiando, ſemet ſibi remedia applicare poſſe crediderit, vixque per tres ante mortem dies decumbere coactus fuerit, obiens vero poſt dimidium menſem, non capitis culpa interiiſſe, ab adſtantibus judicatus eſt, ſed ex gangræna cutis, ex nulla externa vel manifeſta cauſa ſubito irruente, ubi tamen inſpectio legalis docuit, a jactu lapidum cranium non ſolum depreſſum, & in tres fiſſuras diviſum fuiſſe, ſed cerebro putredinem etiam lethalem impreſſam. Huic obſervationi jungo caſum, de vulnere lethali, vulnerato ultra novem ſeptimanas ſuperſtite, qui

nuper-

nuperrime in his oris contigit, & quem ex Actis mihi communicatum verbotenus inſerendum eſſe duxi: Ein Dragouner iſt den 28. Jul. 1724. an der Stirne bleſſirt worden, da er mit jemand Händel gehabt, doch da ſolches in Finſtern geſchehen, ohne zu wiſſen auf was vor eine Art, oder mit was vor einem inſtrument. Der dazu gefoderte Chirurgus von der Compagnie, findet die Bleſſure eines Fingers lang, und obſerviret bey der Sondirung, daß das Cranium an ſelbigem Orte eine kleine Fiſſure bekommen, hat aber glauben müſſen, weil keine Symptomata ſich gefunden, welche ſonſten bey harten Schlägen des cranii zu äuſſern pflegen, daß die Verwundung mit einem ſcharffen Inſtrument geſchehen ſeyn müſte, und es ſich bey Heilung der Wunde mit ſo einer Fiſſur auch geben würde. Es hat auch der Bleſſirte ſeine Dienſte im Exerciren, und übrigen Zuſammenkünfften der Compagnie, ohne einiges Klagen über den Kopff, oder dergleichen Zufällen, die einige Soupçon von verhandener Gefahr anzeigen mögen, 3 Wochen hindurch abgewartet, wärender Zeit die Wunde ſich mehrentheils geſchloſſen. In der vierdten Woche aber hat er angefangen zu klagen über hefftige Kopff-Schmertzen, Schwindel, auch Wehtage der Augen, wie dann auch ab und an vomiret. Desfals ſein Chirurgus an den Chirurgien Major bey ſolchen Regiment N. N. geſchrieben, und gebethen, überzukommen, indeſſen bis zu ſeiner Ankunfft dienliche Medicamenta ſolchen Zufällen zu wehren verordnet. Da hierauff derſelbe angekommen, und bey Sondirung der Bleſſure noch Spuren obgedachter Fiſſur beobachtet, alſo verſuchet äuſſerlich mit Fomentationibus, auch inwendig mit cephalicis zu Hülffe zu kommen: aber da die Zufälle nicht nachlaſſen wollen, hat er eine inciſion gemacht, da ſich ein fragmentum oſſis gezeiget, in der Gröſſe des Nagels vom mittelſten Finger, und ſolches ziemlich loß; Es iſt alſo wohlerwehnter Chirurgus N. N. auf den Entſchluß gekommen, eine Trepanation hieſelbſt anzuſtellen; weilen aber ſolches Fragmentum des folgenden Morgens ſich völlig gelöſet, und heraus genommen worden, da keine Materie gefolget, ſo

auch die Symptomata nachgelaſſen, hat er mit ſolcher Operation eingehalten, den Patienten nach einen bequehmen Ort gebracht, ihn nach aller Mögligkeit mit äuſſerlichen und innerlichen Mitteln verſorget, und allen Fleiß zur Geneſung angewandt. Es haben aber die Symptomata des Erbrechens, der Kopf-Schmertzen, welche von denen Augen an bis hinten im Kopf ſich erſtrecket, des Schwindels, wozu noch ein hefftiger Schweiß gekommen, ſich wieder eingeſtellet, bis in der Nacht vom 22. Sept. bis auf den 23 dieſes Monaths der Bleſſirte in einen tieffen Schlaff gefallen, und in ſolchen des folgenden Mittags verſchieden.

Bey hierauf den 25. Sept. vorgenommenen Oeffnung, welche aus Roſtock der Medicus N. N. und der Chirurgien Major N.N. verrichteten, fand man ſowol das Geſicht, als auch die linckere Seite des Halſes und der Bruſt, von der angefangenen Putrefaction ſehr aufgetrieben, und aus der Naſe, wie auch dem Mund floß Bluth und Wäßrigkeit hervor. Die Wunde an dem oſſe Frontis war anderthalb Zoll über die Naſe, ſchier in der Mitte des Knochens, die Wunde hatte ſich inwendig mit einer Haut geſchloſſen. Nach abgenommenen Cranio fand ſich weder Materie, ſo ſich zwiſchen demſelben, oder der dura mater ſolte aufgehalten haben, noch geronnenes Geblüthe, noch ſonſten eine marque einer Læſion, nur daß gegen der Bleſſure über, die dura mater etwas aufgetrieben zu ſehen war. Man incidirte alſo die dura mater, aber auch zwiſchen ſolcher, und der pia fand ſich keine materie, daß vielmehr die Geſtalt des Cerebri gantz geſund ausſahe, nur das abermahl an der Stelle, welche gegen der Bleſſure über ſtand, an der lincken Seite des Sinus Falciformis, etwas von demſelben hervorragte, welches eine grünliche Couleur hatte. Da man hierauf dieſen Ort incidirte, fand ſich eine ungemeine Menge gelbes Eiters, doch ohne Geruch, welcher bis in den Ventriculum ſiniſtrum alles angefüllet, und bey nahe bey 6. Leffel voll ausmachte. Die rechte Seite des Gehirns war friſch und geſund anzuſehen. Quam ergo vera ſunt, quæ PECHLINUS *l. c. pag.* 10. *affert: cum fundi vulneris conditio, figura & magnitudo,*

gnitudo, & maxime ruptarum venarum vel copia aut qvantitas, in quo tamen maximum eſt momentum, explorari ſpecillo nequeant, utique patet, quam eorum, quæ adbibita ſunt, incerta ſit atque difficilis probatio, ut ne quis putet rem eſſe levem de vulneribus, utut manui ſpecilloque obviis, judicio decernere, & paulo poſt: *ponderanda ſunt omnia & ubi ponderaveris, non protinus fidendum indicio: quando in abdito lateant, quæ univerſam prædictionis materiam moderentur. Equidem cum morbi ingenium non in totum eſt perſpectum, incerta eſt futurorum ratio.* Huc quoque ſpectant verba *Chriſtoph. Joh.* LANG. *in Chirurg. cap. 5. p. m.* 214. *Nunquam ſuaſerim*, inquit, *ut quis in judicando nimium ſit temerarius, hoc eſt, certo & infallibiliter ſententiam vitæ & necis dicat, fiunt namque hodie miracula in Medicina, & verſa vice, leviſſimæ primo intuitu læſiones a ſymptomatibus horrendis, ſæpiusque morte ipſa, præter omnem opinionem excipiuntur.* Et confirmat hoc allegando, *quam, ſpecialius in capitis vulneribus, ſæpe, quæ ne cutem quidem, vel vix penetraſſe viſa, poſt aliquot dies interemerint.*

OBSERVATIO II.

Ex tempore, quo vulneratus moritur, minus fide de qualitate vulneris judicatur.

NOn hodie demum, nec ſaltem apud vulgum opinio regnat, quod vulneratus, quando a plaga accepta pauco temporis, vel paucorum dierum intervallo occumbit, hic obitus plagæ ſit tribuendus, & contra, quando poſt longius temporis, vel plurium dierum, intervallum demum vitam deponit, hoc non vulneri perpeſſo, ſed alii cuidam cauſæ, ſit tribuendum; ſed hæc illatio ab antiquis temporibus, mentibus quoque optimorum ICtorum firmiter ſatis inhæſit, & in Voluminibus horundem legere eſt, vid. BARTOL. in *tit. ff. ad Leg. Cornel. de ſicar. n.* 3. REDEKER in *Diſp. de Vulner. §.* 21. Inter Recentiores numeraverim Illuſtr. STRYK. qui in *tract. de Jur. ſenſ. Diſſert.* 1, *c.* 3. ſubſcribit MENOCHIO, BOERIO, præſumentibus ex vulnere deceſſiſſe, qui mox illato vul-

nere decedat, nec hanc præſumtionem nudam eſſe aſſerit, ſed quod facto conſpiret, ad pœnam ordinariam ſufficientem, additque FCtatem Juridicam Ffurtanam aliquoties in tali caſu ordinariam pœnam dictitaſſe. Quod magis! celeberrimus BLUMLACHIUS, etiamſi in *not. ad Conſtit. Crim. Carol. articul.* 147. *pag.* 633. falſam hanc dixerit opinionem, acſi vulnerato morte poſt decimum diem ſuperveniente, vulnerans nec pro homicida haberi, nec capitaliter puniri poſſit, & rationem addiderit; non tempus retinendi vitam poſt factam vulnerationem attendendum eſſe, ſed inſpiciendam qualitatem vulneris: attamen *pag.* 636. his accedit, qui ex hoc judicium ferendum eſſe volunt, num vulneratus ex accepto vulnere ſit mortuus nec ne, quam diu nempe poſt acceptum vulnus vixerit, ac addit præſumtionem eſſe contra vulnerantem, ſi brevi poſt vulnerationem mortuus fuerit. Nec deſunt ex ordine Medicorum, qui pariliter concludunt, & lethalitatem ex tractu temporis a plaga illata colligunt. Ita diſertis verbis *Paul. AMMAN.* in *Prax. vulner. lethal. pag.* 69. *Quo citius aliquis ab accepto & rite tractato vulnere moritur, eo major præſupponenda eſt lethalitas;* quam ſuam mentem in allegato Libro paſſim repetit. v. g. *pag.* 42. *lethale fuit ob citiſſimam mortem, quoniam intra intervallum novem horarum mortuus eſt*: pag. 50. *lethale vulnus, quia afflictus a vulnere accepto intra ſpatium unius diei mortuus*: pag. 62. *læſio eſt lethalis, ſaltem ob termini brevitatem, nam intra quatriduum poſt acceptas plagas, eſt pluribus annumeratus.* Fortun. FIDEL. l. c. pag. 567. ſcribit: *ſi lethalia ſigna ductius tardent jam non amplius vulnus, ſed alios errores jure culpaveris.* Paulus ZACCHIAS in Quæſt Medic. Legal. Libr. 5. tit. 2. quæſt. 6. p. m. 422. ſcribit: *ſe concluſionem Farinacii ſupra allatam pro veriſſima recipere, nec ultra ſeptimam eſſe extendendam.* Quod ſi tamen in tam ſerio negotio experientiam, optimam, in his quæ fiunt vel obtinent, magiſtram, conſulam, communem illam ſententiam multis exemplis infringi & dubiam reddi, in aprico eſt. Nam ut primo loco afferam obſervationes, quibus eliditur, brevitatem temporis,

quo

quo mors a plaga inflicta inſequitur, nil facere ad lethalitatem plagæ inflictæ; Refert VALENTINI ex ore Doct. Maji, Marpurgenſis primum, poſt Rintelienſis Academiæ Profeſſoris, corruiſſe aliquem a pollice ab adſtante in pectus impacto, & manſiſſe exanimem, ſub cujus inſpectione repertum fuit Empyema a contuſione diſruptum fuiſſe, quod a longis temporibus illic latuerat, vid. *Pandect. Medic. Legal. P.* 2. *Sect.* 1. §. 8. Et ſubnectit occaſione hujus, læſionem manus vetulæ, ſcutica ex genitali taurino parata, (noſtrates vocant einen Bullen-Peſel) ex qua titubare illa temulentæ inſtar cœpit, ceciditque, quin & die tertio mortua eſt. ZITMANNUS *in Medic. Forenſ. Cent.* 2. *caſ.* 51. allegat caſum ruſtici, circa veſperam in via vapulantis, qui quarto abhinc die mortuus, de quo Acta teſtantur, quod non ex vulneribus acceptis, ſed abhinc mortuus ſit, quia per integram noctem in agro derelictus remanſerit, nec deligatus fuerit. Ibid. pag. 1151. refertur de læſione vaſorum cruralium, a qua intra horam vulneratus occubuit, quam FCtas Lipſienſis, ex rationibus ibidem ſubnexis, non lethalem judicavit. Qualia Exempla idem Author paſſim plura memorat, ex quibus, ne dubii quidquam remaneat, quam ex brevitate temporis obitus ad lethalitatem non niſi dubitanter ſit inferendum, ex *eodem Authore*, ejusque *Centur.* 6. *cap.* 51. allego ſpeciem facti concuſſionis abdominis, fruſto carnis factam: Da ein Bürger einen andern mit einem ſtück Fleiſch, ſo aus der Dünnung ohne Knochen, und nur ein lappicht ſtück Fleiſch geweſen, über den Bauch ſchläget, davon dieſer ſehr zu ſtöhnen und zu jammern angefangen, auch den 5. Tag hernach verſtorben; Bey der Beſichtigung funden ſich äuſſerlich auf der rechten Seiten 3. qver Finger Breit unter den kurtzen Rippen ein blauer Fleck, eines Gliedes lang, und qver Fingers breit, ferner unterwers auf ſolcher Seite wieder ein dergleichen blauer Fleck eines 2. Groſchen Stücks groß. Bey Eröffnung des Unterleibes iſt der Leib gantz voller Waſſer und Urin geweſen, daß Netze im Leibe zerſprungen, und gantz faul befunden worden,

unter

unter dem oberſten blauen Flecken iſt das inteſtinum Colon, wie auch das Meſenterium blau und braun geweſen, die Bruſt iſt inwendig gleichfals voller Waſſer, und die Lunge gleichfals angelauffen geweſen. conf. BOHN. *de offic. duplic. Med. cap.* 4. *pag.* 588. Tales itidem ſcrupuli occurrunt circa lethalitatem plagarum abhinc negandam, quod læſus ſatis diu vitam continuaverit, ut pronunciandum ſit, talem a vulnere quidem, ſed non ex vulnere occubuiſſe, inquiſitum ergo de vulnere, non autem de morte teneri, quia obſervationes medico-legales dubitationem non unam hic injiciunt. Præter illas, quas apud BOHNIUM *in renunc. Vulner. pag.* 143. & *ſeq.* quivis legere poteſt, referam binas, hic loci, in binis Studioſis notabiles. Altera eſt, vulneris gladio prælongo pectori, & quidem in latere dextro punctim in die 5. Decembris 1703. inflicti, ex quo demum vulneratus die 4. Jan. 1704. ſicque poſt 4. ſeptimanas, & 2. dies obiit; intra quod tempus læſus, imprimis intra priores binas ſeptimanas, citra graviora ſymptomata in muſæo obambulavit, & ad ſe redire viſus eſt, ut omnes illum leviter ſaltem vulneratum crediderint, hecticæ magis, quæ obreperat, tribuerint, quod mortuus fuerit. Sed reſeratio pectoris, juſſu Magiſtratus facta, docuit, vulnus ſtatim ab initio fuiſſe per ſe lethale. Reperiebatur enim in dextro pulmonum præfracta cuſpis gladii, ad longitudinem digiti minoris utrinque obtuſa, cum ex impetu ictus mucro tangendo coſtam jamdum ſeceſſerat, & in terram ceciderat; illa vero a vaſis dicti pulmonis firmiter detenta hærebat, pulmonis ſubſtantia purulenta exiſtente. Verba Documenti Inſpectionis ita ſe habent: Es iſt die Wunde 3. Finger breit unter der rechten Wartzen, von einer kleinen Weite, ohngefehr einen Nagel eines kleinen Fingers breit, und zugeheilet befunden worden, und iſt dieſelbe durch das Ende des muſculi pectoralis, nachdem die integumenta thoracis communia ſepariret worden, durchgegangen, wo der muſculus pectoralis an den muſculum oblique deſcendentem abdominis ſtöſſet, und iſt dieſe Wunde zwiſchen der 5- und 6ten Ribbe

von

von oben zu rechnen, dichte über die Ribben durch die muſculos intercoſtales durchgegangen, und als man beſchäfftiget geweſen, das os ſternum von dem diaphragmate an zu rechnen, zu ſepariren, und deswegen alle integumenta abdominis propria bis an den Nabel löſen müſſen, hat ſich auf der rechten Seite, bey der Leber eine groſſe Menge gelblich Waſſer hervorgegeben, davon 3 Löffel voll aufgehoben, das übrige in gröſſerer Menge weggeloffen. Wie man nun das os ſternum von denen coſtis zu ſepariren angefangen, iſt auf beyden Seiten viel dünnes ſtinckendes, röthliches Waſſer hervorgekom̃en, auch nachgehends bey removirung des oſſis ſterni befunden, daß der gantze Thorax mit dergleichen Materie, inſonderheit aber die rechte Seite angefüllet geweſen, ohngefehr allzuſam̃en wol 2 Kannen voll. Als man weiter die Wunde recognoſciret, ſo iſt der Stich durch die ſechſte Ribbe oberwerts, ſo daß die oberſte Kante der Ribben noch etwas ausgeriſſen, durchgegangen, und iſt die pleura an der verwundeten Seiten von oben bis unten aus, auch an dem Ort, meiſtens verfaulet, und iſt der Degen durch den inferiorem Lobum pulmonis dextri durchgegangen, deſſen Spitze man wegen der verdorbenen und verfaulten Lungen einen Daumen breit von dem diaphragmate bloß und ſchwartz ſtinckend gefunden, und hat das Ende vom Degen in dem noch übrigen corrumpirten Lobo pulmonis dextri, anderthalb Zoll tieff hinnein geſtecket, und iſt am Ende abgebrochen befunden worden. Das gantze Ende von dieſem Stumpfen iſt juſt 2 Zoll lang, und eine dreyeckigte Klinge, und hat das abgebrochene Ende aufgehöret in der äuſſerſten ſuperficie interna hujus lobi, wo ſie das pericardium reſpiciret, und iſt die äuſſerſte Spitze des Degens, ob ſie gleich ſowol inwendig als auswendig mit aller Behutſamkeit geſuchet, dennoch nicht gefunden worden. *Altera* ſe ſiſtit in vulnere, reni ſiniſtro gladio inflicto, & quidem in die 31. Decembr. 1713. a quo vulneratus intra quartam ſeptimanam ſcilicet die 23 Jan. 1714. mortalitati valedixit, & nihilo tamen minus, transmiſſo Inſpectionis Documento FCtas Lipſienſis lethalitatem abſolutam, rationibus adjectis, pronunciavit. Hæ ſimilesve exceptiones

ones paſſim obviæ valde limitant regulam ſive Medicorum ſive Iperitorum, ac ſi mors tardior arguat vulneris illethalitatem, derogatque authoritati horum, qui aliis regulam illam ſuadent, ne fallantur. Accedendum magis ex numero JCtorum *Saliceto, Borio, Farinacio*, qui referente *Bohnio, l.c. p.m.*148. præſumendum eſſe volunt, ſi alias conſtet, vulnus, quo læſus periit, extitiſſe mortale, vulneratum ex vulnere deceſſiſſe, quandocunq; idem, etiam ex intervallo, moriatur. Ex ordine Medicorum AMMANNUS pariter, etſi velit a brevitate termini ad lethalitatem concludi poſſe, de quo antea, negat tamen hanc concluſionem; *Hic tardius moritur ex vulnere illato: E. iſtud vulnus non fuit lethale.*

OBSERVATIO III.

Vulnera per ſe lethalia non poſſunt abire in vulnera lethalia per accidens: bene vero, quæ modo per accidens lethalia ſunt, poſſunt evadere vulnera, ad lethalia per ſe referenda.

QUi Definitiones in præcedentibus a me allatas ponderare & retinere voluerit, ſtatim citra omnem hæſitationem ſubſcribet huic obſervationi; ſiquidem formale lethalitatis conſiſtit in inſufficientia opis Medicæ ad vulnera hujus generis adhiberi ſolitæ, illethalitatis autem, quando quæ ſubvenire potuiſſet medela, vel ſpernitur, vel negligitur, vel invertitur, vel impeditur. Nec tamen adeo infrequenter acta teſtantur de pœna ordinaria remiſiſſe Judicem, etſi vulnus lethale fuerit, quando in atteſtatis medicis allegantur, *v. g.* omiſſa ſub curatione, vel non tempeſtive ſatis adhibita remedia chirurgica, aut pharmaceutica; moderamen vulnerati noxium, adſtantium malum miniſterium &c. Ut hujus momenti ergo, merito exclamet Illuſtr. Dn. STRYK. in Program. ſupra citato: *facilius eſſe, homicidam a gladio, quam a furca furem liberare.*

Quot

Quot non homicidæ e. g. pœnam ordinariam evaſere, ex o-miſſa ſub curatione trepanatione, ſive perforatione capitis, quam Patroni Cauſarum ſemper urgent in vulneribus capitis? etiamſi a Medicis hæc operatio chirurgica habeatur remedium deſperatum, anceps, per conjecturam ſaltem adhibendum: AMMAN. *in Prax. vulner. lethal. pag.* 78. & inſtrumento veritatis, quod torturam vocamus, longe fragilius. *Perverſi homicidarum defenſores*, loquitur BOHN. in Diſſert. de Trepanat. difficultat, *horumque interdum amanuenſes, Medici minus religioſi, ac imperitiores, in ejusmodi percuſſionibus non niſi modiolum crepant, hinc ejus neglectum mali regiminis & erroris Chirurgi ſpeciem afferunt, quo vulnus in ſe lethale per accidens tantum mortiferum reddere, ſicque pœnam criminis ordinariam in arbitrariam commutare, mercede cruenta conducti, ſatagant. Quos itidem a pœna ordinaria non liberos fecit Chirurgi negligentia in ſecando venam, tardior acceſſus*, &c. *cum, quando vulnus per ſe lethale, ſi vel decies vena fuiſſet ſecta, & Chorus Chirurgorum ſtatim adſtitiſſet ab obligandum, mors fuiſſet inſecuta*; & tandem: *quoties non pro ſalvando inquiſito accuſatur vulnerati malum regimen, adſtantium ſupina cura, aëris conditio inſalubris, etiamſi hæc omnia, ſi non acceſſiſſent, lethalitas vulneris mortem poſt ſe traxiſſet.* Sunt aliquot anni quando in cauſa homicidii inquiſiti Advocatus illum, cui pœna ordinaria jam dictata fuerat, ſalvare voluit, allegando verba Medici, qui retulerat: Ob wol die Verwundung geſtalten Sachen nach, an und vor ſich ſelbſt pro abſolute & ſimpliciter lethali zu achten, und alſo allhier weder die desfals ſonſt nöthige Bähungen, nach Aderlaß oder Eröffnung des Cranii etwas früchten mögen; So hat dennoch der Chirurgus N. zu verantworten, daß er mit Verbindung des Beſchädigten gantz amethodos verfahren, und nicht mahl das Bluth geſtillet, ſondern ſelben noch bey die 3. Stunden verbluthen laſſen ꝛc. Acta ergo ad FCtem Ampliſſimam Juridic. miſſa, quæ Facultatem Medicam iterum conſuluit, interrogando: Ob Defunctus, wenn er gebůhrend verbunden wäre, beym Leben hätte können erhalten werden? cui reſponſum: Daß der Defunctus, wann

 er

er auch auf die geſchicklichſte Art wäre verbunden, und die beſten Blutſtillungen adhibiret worden, dennoch nicht mögen beym Leben erhalten werden, ſondern daß die vom Medico und Chirurgis obſervirte und in Actis beygebrachte Læſiones abſolut & ſimpliciter lethal ſeyn, und der Geſchlagene an denenſelben nohtwendig habe ſterben müſſen. Graviter hinc AMMANNUS l.c. p.41.inſcitia & ruditas Medici vel Chirurgi in manifeſta lethalitate non debet ſublevare homicidam vel reum ; & paulo poſt pag. 123. reſpondet ad allegatos in relatione exceſſus a cauſis externis, & in malo regimine conſiſtentes ; *his lethalitas abſoluta non infringitur. Nam etiam celebrata Venaeſectione perſtat lethalitas & patiens hoc modo vulneratus, neceſſario moritur. Mortuus etiam fuiſſet ex hoc vulnere, ſi fuiſſet ſobrius, item ſi motio corporis non facta fuiſſet.* Manet itaque veritati conſonum, non detrahi aliquid lethalitati, quamvis circa vulneris deligationem vel vulnerati regimen deſiderari varia potuerint, nec ergo Juri conſentaneum eſſe, ſi judex ſe patiatur iſtiusmodi machinationibus eo abripi, ut poenam extraordinariam dictitet. Longe alia ratio eſt, circa vulnera *per accidens lethalia*, i. e. in quibus ars medica ſub regimine vulnerati conveniente ſubvenire, & vulneratum reſtituere potuiſſet. Nam ubi utrumque ceſſaverit, accidit perquam frequenter, ut eundem effectum phyſicum poſt ſe trahant, quem vulnera lethalia, nempe ut vulneratus ex læſione occumbat. Legere hinc eſt in Actis judicialibus, & paſſim in relationibus Medicorum, hunc periiſſe ex nimia hæmorrhagia, quæ potuiſſet a Chirurgo ſiſti : illum ex abſentia Chirurgi vel inſtrumentorum Chirurgicorum ; iſtum ex negligentia Chirurgi vulnus raro deligantis ; alium ex ira, aliisve ſymptomatis vulneratum exercentibus &c. Quae differentia ratione pœnæ diverſitatem non levem parit. Equidem ad mentem Celeb. BODIN. ſuperſedere poſſet Judex omni hoc examine, an vulnus lethale per ſe, an per accidens? quando per accidens, an ex parte vulnerantis, vel vulnerati? &c. quia & lethales & non lethales vulnerationes, imo hae

ex

ex quibus vulneratus divina directione evaſerit, morte puniendæ, conf. Ejus *Diſput. in præfam. alleg. pag.* 20. Conſiſtit autem aſſerti hujus robur & fundatum in hac præconcepta opinione, quod homicida non propterea puniendus, quod Phyſica actione vita aliquem privaverit, ſed quod doloſa & illicita offenſione rempublicam offenderit, publicam pacem violando, & in periculum mortis ponendo illum, cuius defenſio & tutela Reipublicae erat commiſſa. Hæc tamen ſententia nondum ab omnibus Magiſtratibus, licet forte à quibusdam recepta, vel approbata, nec facile communem aſſenſum obtinebit, quia homicidam inſuper & vel maxime prægravat, quod ſuo facto, dolo malo & phyſica tali actione Rempublicam membro quodam privaverit ad ſe ſpectante, huius privationis ergo doloſæ, & quaecunque ad eandem referri meretur, pœnam delicto huic ſtatutam ſuſtinendam habeat. Fundamento ergo non ſatis valido ſublato corruant omnia neceſſe eſt, quae Celeb. ille Autor, illi l. c. ſuperſtruxit. Conferantur, quae in præcedentibus ratione animi occidendi, quod citra effectum phyſicum non ſufficiat ad poenam capitalem infligendam, in *Axiom.* 9. fuſius ſunt allata. Hoc tamen reticere non poſſum (an iterum, uti p. 53. dixi, ex carbonaria fide in Medicorum teſtimonia?) extendi perfrequenter, in gratiam homicidæ, limitationem vulnerum per accidens magis quam quidem propitio Jure fieri debebat, cum tamen vulnerantem a poena ordinaria non ſemper hoc liberare poſſit, quod vulnus inflictum ſit per accidens lethale, quando mors inſecuta. De eo penes omnes, ſi Bodini aſſeclas (ſunt vero pauciſſimi) exceperis, nullum dubium, quod culpam ſive Chirurgi, ſive vulnerati eandemque claram & demonſtrabilem vulnerans ferre non debeat v. g. quando Chirurgus loco medelae plagam lethalem leviter vulnerato parat, vel vulneratus ligamenta Chirurgi ſolvit, omnia hujus monita rejicit, vino & ira quotidie æſtuat, ex apoſtemate antiquo ſub vulneris cura moritur &c.

Aſt ſi præter vulnerati culpam, aliæ circumſtantiæ immedicabiles vulnus per accidens reddiderint lethale, & lethum attulerint, an homicida de morte teneatur? non adeo evictum eſt, vel communi praxi roboratum. Ad authoritatem provocare ſub tanta animorum diſcordia haud licet, nec regulæ facile dari poſſunt, ubi mille circumſtantiæ mille exceptiones gignunt. Generatim interim affirmandum videtur, vulnerantem ut homicidam eſſe habendum, & de morte teneri, quoties vulnere quidem per accidens lethali exiſtente, nihilominus mors inſequitur, quando vulneratus vel ratione *loci*, vel ratione *temporis*, vel ratione *aliarum circumſtantiarum* non evitandarum vel corrigendarum, præter omnem ſuam culpam, ope illa medica ordinaria frui nequit, quæ medelam & ſolatium afferre potuiſſet; quia ratione effectus unum idemque eſt: vulnus ob inſufficientiam opis Medicae eſſe lethale, & vulnus ex defectu opis medicæ fieri lethale. Item quando ipſi innotuit conſtitutionem vulnerati tam teneram & fragilem eſſe, ut a levi ictu periculum vitæ ſit metuendum. Hinc ſubſumendo colligitur, pœnam capitalem locum habere, quando vulneratus ex hæmorrhagia compeſcibili perit, quia eſt in loco deſerto, remotus ab auxiliis Chirurgicis, vel citius occumbit quam Chirurgus advolare & illam ſiſtere valuerit; item quando haud lethaliter quis læſus, ita tamen, ut, quia greſſus facere haud potuit, frigore oppreſſus perierit; quando caput pueri tali ictu concutitur, quem adulti cranium facile ſuſtinuiſſet; ita gravidæ, puerperæ, ex duriori contactu ſuccumbunt, qui viros haud occidiſſet &c. E contra de vulnere ſaltem vulnerantem teneri, quando memorata vulnera mortem poſt ſe trahunt 1) ex evidenti culpa Chirurgi, ſive hic commiſerit non committenda, quin potius noxia; ſive omiſerit ordinaria & probata remedia: 2) ex vulnerati temerario contemptu mediorum ſalutem procurantium & conſiliorum huc facientium: 3) ex adſtantium vel miniſtrantium palpabili culpa, offerendo minus ſalutaria, vel negligendo neceſſaria. Caſus

ſpeciales

ſpeciales ex brevitatis ſtudio, addere ſuperſedeo, cum undique & frequentiſſime in ſcriptis Medico-Forenſibus occurrant.

MEMBRUM IV.
ſiſtit PROPOSITIONES.

PROPOSITIO. I.

INſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam *non eſt neceſſaria*, quando judex novit pœnam ordinariam homicidii locum non habere.

Explicatio.

QVia (*vi Definit.* 1.) Inſpectio vulnerum a Judice injungitur, ut hic noverit, an pœna ordinaria inquiſito ſit decernenda? hinc inter media eſt, quæ ad hunc finem faciunt: ſponte ſequitur, ubi finis ceſſat, non opus eſſe mediis ad finem obtinendum facientibus.

Ceſſat vero pœna ordinaria homicidii in his, qui *integro mentis uſu non valent*, ſive hoc ſit ex *ætate*, ſive ex *amentia*, ſive ex *delirio*. Ad illos referas *infantes* & *ſenes*; ad iſtos *dementes*; ad hos *Melancholicos*, *maniacos*, *phreneticos*, & his ſimiles.

In *Infantibus* mentis uſum ordinarie nondum eo adoleviſſe palam eſt, ut in rebus alicujus momenti argumenta pro & contra facientia examinare ſive deliberare, §. 9. *J. de inutil. ſtipulat.* multo minus a tali examine ſtatuere queant, quid juſtum, honeſtum aut utile? ſed a ſenſuum relatione illorum voluntatem regi, hanc iterum imperare rationi. Diſpoſuit ergo non præter rationem *L.* 12. *ff. ad Leg. Cornel. de Sicar.* infantem lethaliter vulnerando non puniendum, quia ex mentis imbecillitate delictum committere nequeat, ſed agentem habendum pro non agente, L. 1. C. *de falſ. monet.*, L. 23. de

furt.

furt. STRYK. *in Diſſert. de pœn. impub.* (*vol.* 4. *Diſp.* 22.) *cap.* 2. *num.* 29. *ſeqq.* GAIL. *Lib.* 2. *Obſ.* 110. *num.* 31. Hinc inſpectio ab infante occiſi haud neceſſaria. Idem, quoad pœnam ordinariam, ſtatuendum in impuberibus doli nondum capacibus. Quamvis enim de termino ultimo impuberis ætatis non inter omnes conveniat, quatenus ſunt, qui ſeptennium, ſunt qui novennium, ſunt qui nonum annum cum dimidio in femella, decimum vero annum cum dimidio in maſculis pro termino ponunt, vid. VINNIVS *in not. ad* §. 9. *J. de inutil. ſtipulat.* STRYK. *d. Diſſert. cap.* 4. *Diſput. Inaugural.* CHRISTIAN. SCHULTZ. *de delictis puer or. Altorff. Anno* 1683. *habit. cap.* 4. §. 7. Ceſſante tamen dolo pœna quoque ceſſat ordinaria. Unde fratricidæ 12. annos nato, uterino, tribus annis majori, a quo primo colaphum in luſu puerili acceperat, cultellum non proprium, ſed adſtanti puellæ ereptum in abdomen inprimenti, adeoque lethaliter vulneranti, ut eadem hora animam efflaret, de pœna conſulta FCtas Jurid. Roſtoch. non ordinariam L. Corneliæ, ſed vel relegationem ad decennium, vel pœnam pecuniariam pauperibus ſolvendam dictitavit Anno 1624. d. 23. Sept. Item puero 13. annorum fuſtigationem cum perpetua relegatione ſtatuit laudata FCtas Jurid. Anno 1601. d. 8. Decembr. & An. 1605. d. 28. Sept. Et quod magis! adoleſcenti 15. annorum colaphi accepti injuria permoto, percuſſorem fere ejusdem ætatis, ictu cultelli ita graviter vulneranti, ut poſtero die fatis concederet, pœna fuſtigationis cum perpetua relegatione indicta, d. Anno 1624. d. 11. Decembr. cum minorennitas non tam doli, quam fervoris juvenilis capax, capitalem pœnam non admittat.

Quoad *ſenes* homicidas idem affirmaverim, ſi notorium rationem adeo defloruiſſe, ut infantibus æquiparandi ſint, hinc agentes pro non agentibus habendi, ætatem pœnæ ordinariæ temperamentum afferre, ergo Jure ceſſare Inſpectionem. Nec vero omnes ſenes bis pueri, nec omnes eodem annorum decurſu robur corporis cum vigore animi deponunt. Hinc non facere

poſſum

poſſum cum his, qui indiſtinctim pœnam capitalem iisdem imponendam eſſe negant; arg. *L.* 2. *ff. de termin. mot.* & *L.* 3. *§.* 7. *ff. ad SCtum Syllan. HARPRECHT. ad §.* 5. *J. de publ. Judic. n.* 2. & 9. nec auſim aſſerere inſpectionem indiſtinctim omittendam, quando ſenex vulnerando mortem alicui intulerit, quin penes Judicem ſit, de inſpectionis neceſſitate hic decernere.

QuoadAmentiam nullum manet dubium, ac mentis obnubilatio ſive ſit nativa, ſive ex morbo oriunda, veniam quoad alia delicta in judiciis meretur, pariter in perpetrato ab amente homicidio mentis imbecillitatem mitigare pœnam ordinariam, hinc inſpectionem taliter vulnerati itidem neceſſariam haud eſſe. Siquidem vero amentes noſſe non ſemper judicis eſt, quin ſimulatio, vel externa facies fallere hunc poſſit, ex unanimi conſenſu JCtorum a Medicis petendum ſit judicium, *FARINAC. in Pract. Crim. part.* 2. *Tom.* 1. *Lib.* 3. *quæſt.* 94. *n.* 42. *ZACCHIAS in Quæſtion. Medic. Legal. Lib.* 2. *Tit.* 1. *quæſt.* 1. *n.* 23. ad quod temporis mora quædam requiritur; in caſu dubio præſtat inſpectionem adornare, ne fronte capillatam occaſionem dimittendo abhinc judex in dubio hæreat, quæ de pœna ordinaria ſtatuat. Equidem, quod *furioſos* attinet, hos in furoris actu lethaliter vulnerantes ob hoc plane non teneri jubet *L.* 12. *ff. ad Leg. Cornel. de Sicar.*, cum animus delinquendi deſit, quia ignorant, quæ ſuſcipiunt, *L.* 2. *C. de contrahend. empt. L.* 5. §. 2. *ff. ad L. Aquil.* nulla abhinc inſpectionis neceſſitas; verum enim vero, cum intervalla furor admittat, vulneratio autem lethalis tempore illo intermedio facta ordinaria pœna punienda, *L.* 14. *de offic. Præſid.* non omnino plagas lethales a furioſis inflictas ſpernendas eſſe res ipſa loquitur, ſed quod Inſpectio in ſubſidium Juris vocanda.

Quæ de *dormientibus*, *noctambulis* mortiferè lædentibus moneri ſolent, quod a pœna ordinaria ſint immunes, ſtudio omitto, quia obſervationes iſtiusmodi aut fictæ ſunt, aut valde raræ; conf. *FRID. PHILIPP. Diſſert. de vulnerat. lethal. cap.* 2. *§.* 10,

11. *DAMHOUDER Prax. rer. crimin. cap.* 84. *n.* 12. Non adeo infrequentes cædes *Erotomanorum*, i. e. amoris inſania laborantium, ſive quod in objectum amabile ſæviant, ſive quod ſuos vexatores aut corrivales lethali enſe petant. Sed quia furioſis habentur ſimiles *Nov.* 74. *c.* 4. *pr.* horum quoque immunitate a pœna ordinaria fruuntur, per conſequens ab his occiſi, inſpectione non indigent.

Pergo ad *Melancholia laborantes*, utpote, quorum cædes paſſim occurrunt, quas vel ſibi vel aliis inferunt, nec poſſum, quin corpora occiſorum ab inſpectione vulneris libera eſſe affirmaverim, ſicubi ante commiſſum propricidium vel homicidium notorium ſit melancholiæ morbum adeo invaluiſſe, ut de mentis impotentia nullum penes Judicem vel Medicos, qui conſuluntur, dubium remaneat. Sed nec *Maniacorum* nec *phreneticorum* vere talium vulnera lethalia ordinarie plectuntur, quia ictus ex impotentia animi, qui objecta rite examinare nequit, oriuntur, ut dolus locum non habeat; ceſſat ergo quoad illa merito legalis inſpectio. Sed fingamus, quod corollarii loco adjicere liceat, *Medicum occidiſſe*, ſive quod pharmaca deleteria propinaverit, ſive quod operationem chirurgicam ſuſceperit, ex quo æger occubuerit, an Legali inſpectioni locus concedendus? Abſit, ut ex pruritu convitiandi cum his faciam, qui ajunt licere Medicis impune occidere, quandoquidem in bonum virum, ſic & Medicum, non cadit occidendi ſuſpicio, nec mortalitatis eventus medico imputari debet, *l. 6. §. 7. ff. de officio Præſid.* Quippe, in cujus poteſtate non eſt ſemper, ut a morbo relevetur æger. Ac vero Medici homines ſunt, ad quos quintum præceptum æque attinet, ac quidem ad alios quosvis, nec Medicorum chorus, quam gratioſus habeatur, fucos aut malos omnes arcere novit, quam etiam *HIPPOCRATES* in jurejurando, ut arceantur, reſpexerit, hinc cum perperam curantes & ſecantes dentur, quæritur: Si Medico (ſub cujus voce Chirurgos includo) cauſa mortis imputetur, an inſpectio locum

habeat?

habeat? Affirmaverim, ſi doloſe illud obtinuerit, nam ſic pœna *L. Cornel. de Sicar.* locum ſibi vindicat, iſt als ein fürſetzlicher Mörder zu straffen; nec deſunt inter JCtos, qui rotæ ſupplicium adjudicent. vid. *RHET. in Diſp. de Medicis, cap. 2. §. 23.* ibique allegatos: &, quo de facto conſtet, cadaver ruminandum; quod ſi dolus abfuerit, & per imperitiam mors ſubſecuta, non niſi pœna extraordinaria, vi *Ord. C. C. Art.* 136. dictari poteſt; nec ergo inſpectio in hunc finem neceſſaria.

PROPOSITIO II.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam non eſt neceſſaria, ubi ad vulneris qualitatem non attenditur.

FLuit hujus propoſitionis robur ex *Definit. I.* in qua allatum eſt, adornari a Judice inſpectionem pro ſui notitia de vulneris qualitate; aſt vero, in quibus cædibus ad hanc non attenditur, an lethalis per ſe vel per accidens? ſed ſolus eventus in conſiderationem venit, in iſtis inſpectio legalis quoque non eſt neceſſaria. Ad delicta vero talia pertinent *duella, aſſaſſinium, latrocinia,* & his affinia.

Quod *Duella* attinet, ac quidem hoc vocabulum in ſenſu communi notat pugnam, qua duo ex condicto congrediuntur, ut alter alterum occidat, notorium eſt, ex conſtitutione Superiorum non hic attendi, ſi quis occumbat, lethalitatem vulneris, an per ſe talis vel per accidens? Sed ſufficere ad pœnam ordinariam infligendam, ut in Duello vulneratus mortuus ſit. Ita quippe *Imperator MATTHIAS* Anno 1617. ſtatuit: Demnach und zu würcklicher Vollziehung obangedeuter heilſamen Statuten und Rechten, haben wir hiemit alle und jede Duella, Kämpff, und vorſetzlich-angeſtellte Balgereyen, jetzo und ins künfftige allerdings

eingeſtellet, inhibiret und verbohten, und ſtellen auch dieſelben hiemit ein, bey Leib- und Lebens-Straffe, alſo und dergeſtalt, daß auſſer der ordentlichen in Rechten erlaubten Nohtwehr und Nachſtreich zur Defenſion, dazu einer in continenti euſerſt genöhtiget wird, ſich nicht allein männiglichen alles Schwerd-Zückens und aller gewaffneten Hand-Anlegung, ſondern auch, und noch vielmehr, aller Ausfoderung und Beſtimmung der Duell und Balgens, auch der Ausgefoderte aller Erſcheinung, die angeſuchte Patroni und Beyſtänd aller Raht- und That-Handlungen Beywohnungen, und Beyſtandes gäntzlichen enthalten, und ſolches hiemit, auch jetzo, alsdann, und dann als jetzt, allen und jeden Perſonen, wie obgemeldt, gäntzlich unterſaget und verboten ſeyn ſolle; alles bey unſerer höchſten Ungnade, auch obangezogener Leib- und und Lebens-Straffe: Alſo daß der **Ubertreter** dieſes unſers Verbohts **vom Leben zum Tode durch das Schwerdt** hingerichtet werden ſolle, darin keine Obrigkeit nach Gelegenheit der Sachen erfundenen Beſchaffenheit einige Milderung, auſſer unſer ausdrücklichen Bewilligung fürnehmen, ſondern gegen denſelben, die ſich unter ihrer untergebenen Jurisdiction ſolcher geſtalt vergreiffen, **alſobald nach der Strenge** verfahren ſolle.

Cui conforme eſt concluſum Statuum Imperii in Comitiis Ratisbonenſibus A. C. 1667.: Da es dann ferner nicht nur zum würcklichen Duell und Balgen, oder Kugel-Wechſeln gekommen, ſondern auch dadurch eine Entleibung erfolget, ſo ſolle alsdan die **ordentliche Straffe des Todtſchlages** wider den Thäter oder Entleiber, ohne Unterſcheid, ob derſelbe gefodert, oder ausgefodert worden, er ſeye Beleydiger oder Beleydigte, ohne Reſpect der Perſonen, des Standes und der Freundſchafft, erkennet, und **ohne Mittel** vollſtreckt, denen Balgern, welche im Duell todt bleiben, kein Begräbniß in einer Kirchen, oder Freithoff verſtattet werden.

His addo verba Edicti, Duella in his terris prohibentis, & Anno 1715. publicati, §. 20.: Dem Duellanten, ſo einen andern im Duell entleibet, ſoll **überdem**, ſo er einer von Adel, oder dieſem

gleich

gleich iſt, der Degen gebrochen, und er ohne alle Weitläufftigkeit wieder mit dem Schwerdt vom Leben zum Tode gebracht/ deſſen Cörper aber ſolcher geſtalt, wie im vorſtehenden 19ten §. enthalten, begraben, und ſowol ſeine, als des von ihm im Duell Entleibeten, unverſchuldete Güter, es ſeye Lehn oder Allodial, zur Helffte confiſciret; dem von geringerer Condition aber, erſt die rechte Hand abgehauen, ſodann derſelbe gehäncket, und der Cörper am Galgen, bis er herunter fällt, gelaſſen, auch die Helffte ſeines Vermögens eingezogen werden.

Manet præterea pœna *aſſaſſinii*, i. e. quoties homicidium interventu pecuniæ committitur, argum. *Artic.* 130. rota, citra quod quæſtio de lethalitate vulneris moveatur.

Idem de *latrocinio* affirmandum, quia per bina illa homicidia, quæ prævia animi conſultatione, ſtudio & data opera committuntur, ſecuritati tam hominum quam viarum nimis inſultatur, quam tamen ſartam & tectam a Principibus ſervari debere, reipublicæ ſalus requirit, & *l.* 13. *ff. de offic. præſid.* mandat, ut *exceptionibus*, quas alia homicidia ſimplicia aliquando admittunt, *locus nullus hic ſit*.

Propositio III.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam non eſt neceſſaria, quando animus occidendi ipſo facto ſe prodidit, & effectus, i. e. occiſio, mox inſecutus.

Rationem hujus Concluſionis in hac propoſitione nemo non videt, quia (*vi Axiom.* 9.) omnia concurrunt, quæ ad pœnam ordinariam inquiſito dictitandam faciunt; nec ergo Judex neceſſe habet, ut ſe antea de qualitate vulneris mediante legali inſpectione informet (conf. *Defin.* 1. & 5.)

Ac ſcilicet cum omnibus aliis rebus & eventibus comparatum eſt, ut nemo prudens dubitet cauſæ prægreſſæ hunc effectum

tribuere, qui illam, ut ſibi proportionatus & ſolennis, pauco temporis intervallo excipit, ita pariter ſe res habet in negotio homicidii, ut præeunte animo doloſo mortem intendente, accedente actu lethifero, ſubſequente morte, quivis ſponte intelligat, lædentem eſſe inſecutae mortis verum Autorem. Nemo, qui ſacras Literas evolvit, dubitaverit, *Abelem* a *Caino*, *Abnerum* & *Abſolonem* a *Joabo* fuiſſe occiſos, quia tria modo memorata momenta in cædibus iſtis ſe arcte exceperunt; fruſtra ergo & hodie ſub iſtiusmodi circumſtantiis moventur quæſtiones de lethalitate vulneris, & ad hanc intelligendam adornantur Inſpectiones Legales. Non opus ſane cultro anatomico, ubi rerum teſtimonia tam evidentia adſunt. Huc vergunt tot monita calida juriſperitorum de *imminuenda frequentia inſpectionum legalium*, de *non attendendo ad relationes Medicorum*, quando non ex vulnere, ſed ex ſymptomatis ſupervenientibus deceſſiſſe vulneratum velint, vel ex abſentia Chirurgi aut defectu remediorum eum obiiſſe narrant. Verba *BLUMLACHERI in Comment. C. C. C. pag.* 302. hæc ſunt. Wann einer auf empfangener Schüß, Stöß, Wunden, oder Streich gleich zu Boden fället, ſeiner Red und anderer Sinnligkeit beraubt wird, gleich, oder doch in kürtze darauf ſtirbet, und ſich weiter nicht mehr erholet, ſo kan von einem ſolchen Entleibten kein Zweifel ſeyn, daß er nicht an den Wunden oder empfangenen Schäden verſtorben; dahero in ſolchem **Fall gegen den Thäter mit der Lebens-Straff wohl verfahren werden könte / es wäre darnach die Obrigkeitliche Beſichtigung vorgangen oder nicht.** Nec minus *BRUNNEMANNUS Proceſſ. Inquiſit. c. 7. n.* 20. valde miratur, quod ſint, qui, ſi vulneratus ex vulnere continue expiret, deſiderent vulneris inſpectionem. Hunc ſequitur *STRYK. in tract. de Jur. ſenſ. diſſert.* 1. *c.* 3. *num.* 23. 24. 25., quando negat ordinariam pœnam remittendam, ſi quis vulneratus telo lethifero incontinenti deceſſerit, & cadaver non inſpeſpectum fuerit, & addit, aliquoties in FCtate Juridica Viadrina pœnam ordinariam dictatam fuiſſe, licet inſpectio omiſſa fue-

rit. Imo *Conſtitutio Criminalis* Art. 147. quando inſpectiones inſtitui jubet, maxime ſollicita eſt, ut hæ fiant decedente poſt aliquot dies vulnerato, quo conſtet, qualem ſe ab accepto vulnere geſſerit, & annon aliunde mortem ſibi conciliarit? de inſpectionibus autem ſi percuſſus mox obierit, altum illic ſilentium, ut abhinc de jure judex quoque ſilere poſſit, i. e. inſpectionem talius vulnerati & demortui intermittere. E contrario haud deſunt e numero Juris Conſultorum authoritate & eruditione æque fulgidorum, qui contrarium tuentur & acriter defendunt, omiſſa inſpectione inquiſitum pœna ordinaria non plectendum eſſe, quod de vulneris qualitate & lethalitate non niſi conjecturæ ſuperſint, & præſumtionibus, ubi de vita hominis agitur, nullus locus; Ex quo axiomate, cum & frivolis & doloſis homicidis janua aperiatur merito ſupplicio elabendi, ego inducor, ut credam, celeberrimos in præfatione citatos *Profeſſores* commotos eſſe, ut fervidius ſueto de inſpectionibus legalibus ſenſerint, juſtumve dolorem ſuum in negotio tam gravi, in quo de ſanguine humano ulciſcendo agitur, ſpeciminibus memoratis teſtatum fecerint. Sed itidem habeo ut repetam, hanc homicidis faventem ſententiam ortum debere falſo huic præjudicio, ac ſi pœna homicidii mere dependeat a qualitate vulneris per ſe aut per accidens lethali, hinc vel ordinaria vel extraordinaria dictitanda pro modo relationis Medici inſpicientis, & judicio Facultatum Medicarum; cum tamen, ſi in alio quodam delicto, certe in hoc *animus vulnerantis* cum *effectu vulnerationis* ſit combinandus, & abhinc ſententia demum de pœnæ qualitate ferenda, conf. pag. 29. ſq. Nec tamen, quæ hactenus attuli de minus neceſſaria inſpectione ſub concurſu *trium* circumſtantiarum in homicidio, eo velim extendi, ut judicem omnino arceant, quin inſpectionem ſub præſentia illarum jubeat fieri. Poterunt ſibi eſſe rationes eædemque non leves, ut ſuperflua nec hic nocere æquum judicet, ſi vel ſaltem recepta inſpiciendi *conſuetudo*, & abhinc, quæ objici de minus rite peracto ſuo officio elidendi & famam tuendi *amor* illum compellant.

PRO-

PROPOSITIO IV.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria, ſi quando Judex de pœna ordinaria vel extraordinaria inquiſito dictitanda ſubdubitat, vel ſubdubitandi cauſam metuit.

Explicatio.

QVia tenore *Definit.* 1. inſpectio Legalis pertinet ad media, quae judex adhibere poteſt, ut fiat certus de pœna homicidii definienda, & vero ſibi (vi *Axiom.* 4.) incumbit, qvævis media ad certitudinem hanc facientia, & inprimis ocularem inſpectionem in ſubſidium vocare, nam (vi *Ax.* 3.) de certitudine delicti puniendi debet eſſe convictus, neceſſitas inſpectionis, quoties Judex de pœna ſubdubitat, vel ſubdubitandi cauſam metuit, cuivis per ſe patet.

Non negaverim ſub inquiſitionis proceſſu demum, quæ de dubio judicis ratione pœnæ infligendæ attuli, ſeſe magis magisque exſerere, nec ſemper ſtatim ab ictu patrato pateſcere, num homicidium commiſſum doloſum vel culpoſum habendum, ut abhinc inſpectio eousque differri deberet, donec de ſua neceſſitate tanquam medio ad certitudinem pœnæ pertinente conſtaret; aſt periculum, quod mora hic affert, nimis patens eſt, dum cadavera vulneratorum terminorum illum non exſpectant, quin putreſcendo irritum redderent hoc remedium, & omnem inquiſitionis proceſſum turbarent, ut ſtatim ſub initio proceſſus inquiſitorii criminalis in ſubſidium inſpectio iſthæc vocanda. De *tempore* hujus inſpectionis jamdum in præcedentibus monui, quod antevertere debeat putredinem colliquativam, quæ inſpectores, etſi Argi eſſent, illudit, & confundit magis quam inſtruit; haud tamen nullitatis ſtatim accuſanda, ſi vel ultra ſeptem horas, quod vult *FELTMANN tract. de cadaver. Inſpect. cap,* 52. §. 1. protrahatur,

nam

nam ad Judicem non ſemper prompta de cæde relatio fit, & quamvis fiat, non ſtatim Medicus & Chirurgus ad manus ſunt, qui ad hunc actum requiruntur; vel in *die dominica* adornetur, quia eſt opus charitatis, quod in die Sabbathi Magiſtratui Chriſtiano quoque licet, Luc. 14. v. 5. Aſt quod Judex, ſi quando omnibus requiſitis huc facientibus inſtructus diſtulerit illam, ut Inſpectores loco deſideratæ relationis de qualitate vulneris ſe propter ſummum fœtorem partem vulneratam luſtrare haud potuiſſe referant, conf. VALENT. *Pandect. Medic. Legal. P.* 2. *Sect.* 1. *pag.* 29., abhinc Defenſor inquiſiti argumentum capiat pœnam ordinariam declinandi, in Jus rapi & puniri poſſit, penes conſcientioſos arbitros nullum dubium erit.

PROPOSITIO V.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria, etiamſi plagam mors repentina exceperit.

Explicatio.

QVia (*vi Axiom.* 8.) in homicidii delicto non ſolus eventus ſufficit ad pœnam ordinariam infligendam, & (*vi Obſervat.* 2.) minus fide ex tempore, quo vulneratus moritur, de qualitate vulneris judicatur, eſt inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam neceſſaria, etiamſi mors repentina plagam exceperit.

Jamdum attuli rationes, quas proferre hi ſolent, qui ex morte repentina vulneratorum ad lethalitatem concludunt; ut ſufficere jam poſſit, ſi repetam, omnia illa argumenta ultra τὸ præſumendum, vel clarius, ultra conjecturas nil probare, cum tamen in delicto tanti momenti, ac de quo jam loquor, conjecturis niti, eſſet niti arundine tenera, quæ caſum magis accelerat, quam arcet. Nec tamen affirmaverim, quod pace Medicorum dictum eſto, horum argumenta, quando celeritatem mortis a percuſſione pro lethalitate inferenda haud facere ſuſtinent, ultra conjecturas progredi, v. g. *diſpoſitionis morboſæ vulnerati*, aut *morbi latentis*, *terminum ultimum ſeu lethalem cum percuſſionis momento coincidere*,

cidere, aut paulo poſt contingere poſſe; morbum chronicum fortean redditum eſſe ſæviorem; ulcus internum caſu ruptum &c. conf. BOHN. *de renunciat. vulner. p.m.*140. *& ſeq.* Sub ancipiti proinde caſu vitam hominis concernente, expedit non modo, ſed neceſſitatis eſt, ocularem inſpectionem in ſubſidium vocare, & ab hac certi quid de pœna decernere. Ex præſumtionibus ſiquidem nemo ordinaria delicti pœna afficiendus, L. fin. C. de probat. C. C. C. Art. 22. CARPZ. Pr. Cr. P. 1. Quæſt. 15. n. 49. GAIL. Lib. 2. Obſ. 111. n. 10.

PROPOSITIO VI.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam neceſſaria, etiamſi mors à vulneratione tarde ſit inſecuta.

Explicatio.

QVia ex tempore, quo vulneratus moritur minus fide de qualitate vulneris judicatur (*vi Obſerv.* 2.) nec niſi inſpectio a morte acceſſerit, vulnera inflicta renunciari poſſunt lethalia, aut minus lethalia (*vi Obſerv.* 1.) Hinc neceſſaria inſpectio, licet mors a vulneratione tarde fuerit inſecuta.

Eodem probationes nituntur fundamento, quando ex tarda morte vulnerati infertur, vulnus non lethale eſſe, quo in præcedenti propoſitione retuli, niti rationes a celeri morte ad lethalitatem concludentes, i. e. conjecturis: ſive audias Juriſperitos, ſive Medicorum anteſignanos conſulas. Penes vulgum quidem ſufficerent, ut abſolveretur inquiſitus a pœna ordinaria, utpote qui opinionem magis quam veritatem ſpectat, ut valeat de hoc, quoad præſens thema, quod in genere Cicero monuit, *in vulgo non eſt conſilium, non ratio, non diſcrimen, non diligentia*: ſed Judicis eſt, non obiter animum applicare, cum de vita hominis vel ſalvanda vel tollenda agitur, ſed cuncta rimari & plena inquiſitione diſcutere ſingula, cum error correctionem non admittat.

PROPOSITIO VII.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria, etiamſi delinquens aufugerit.

Explicatio.

QVia (*vi Axiom.* 1.) Reipublicæ intereſt ne delicta maneant impunita, hinc delinquens aufugiendo pœnam ex delicto homicidii ſibi debitam non tollit, vel abolere valet; quin hæc ipſi, quando corripitur, maneat; ac vero omiſſa in tempore inſpectione vulnerati, qualis nunc pronuntianda ſit, non diſtincte pateat (*vi Defin.* 1. *& Obſerv.* 1.) neceſſitatis abſolutæ eſt, inſpectionem fieri, etiamſi delinquens aufugerit.

Evidentiæ tantæ eſt hæc propoſitio, ut ab illa illuſtranda merito abſtineam. Præter enim quod in praxi hodie paſſim ita obtineat, ut Magiſtratus loci cadaver vulnerati nemine poſtulante nulloque accuſante, adſit Delinquens vel aufugerit, diligenter inſpicere, & de qualitate vulneris referri curet: reſpicit inſpectio adornanda delinquentis jura, ac defenſionem, quæ Judici æque cordi ſint, utpote ad quem pertinet tam nocentem punire, quam innocentem abſolvere.

PROPOSITIO VIII.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria in homicidio a pluribus commiſſo.

Explicatio.

QUia in homicidio a pluribus commiſſo maxime intereſt Judici, Autorem caedis noſſe, ut huic, non innocenti pœnam mortis inferat (*vi Axiom.* 1. 2. 3.) ac vero ad notitiam hanc admodum confert inſpectio vulnerati (*vi Defin.* 1.) eſt ut hanc tanquam medium neceſſarium adornet, in homicidio a pluribus commiſſo.

Qvam ſit res magni ponderis, quæ conſcientiam non leviter tangat, de morte hominis vulnerantis ſententiam ferre, omnes paginæ præcedentes habent. Longe tamen difficilior eadem, ſi plures aliquem vulneraverint, ut vel ex uno vel ex pluribus vulneribus mors ſubſecuta ſit. Materiam hanc, præeunte *PLACA l.* 1. *Delict. c.* 12. mare vocat PETRUS MULLERUS, in quo nemini adhuc ſine periculo navigare contigerit, vid. h. *Diſput. de homicid. a pluribus commiſſo*, habita *Jenae Anno* 1690. *pag.* 17. Anchoram hinc dixerim eſſe, vel, ſi mavis pixidem nauticam inſpectionem legalem, utpote quæ ex comparatione armorum cum qualitate vulneris, & quantitate inſtituenda, viam monſtrat homicidam ex numero vulnerantium detegere. Fac reperiri in via publica recenter mortuum, punctim & cæſim vulneratum, inſpectionem adhibitam docere a vulnere punctim illato mortem inductam, reliquas læſiones muſculos tantum feriiſſe, non difficile amplius Judici videbitur, huic ex inquiſitis pœnam ordinariam dictitare, qui enſe acuto inceſſerit, reliquis vero arbitrariam pœnam imponere. MENOCH. *A. J. Q. L.* 2. *Cent.* 4. *caſ.* 362. *num.* 8. Porro, quando CARPZ. *P.* 1. *Qu.* 25. *num.* 27. calculum adjicit BALDO, SALYCETO, BERLICHIO, MENOCH. affirmantibus, ſi plures ſimul aliquot vulnera lethalia intulerint, hunc pro homicida habendum, qui primum ictum lethalem intulerit, quod ſemel tantum mori defunctus potuerit, cœteri tanquam cadaver vulneraverint, inſpectio in hoc frangente iterum ſuccurrit, & ex habita comparatione vulnerum iſtorum citiori vel tardiori ſanguinis effluxu, privatione celeriori vel tardiroi actionum vitalium, judicem ad notitiam primi occidentis manu ducit. Non minus ab inſpectione dependet, quod æquitas locum habeat ſi plures unum vulneraverint, ubi nullius quidem vulnus per ſe ſpectatum lethale ſit, omnia tamen vulnera ſimul ſumta mortem vulnerato intulerint, vel extraordinaria pœna ſtatuatur, conf. MULLER. *cit. loc. pag.* 25. BEIER. *ad C. C. C. Art.* 150. *num.* 21. *ſeqq.* BERGERI *Electa Iprd. criminalis p. m.* 108.

Mitto

Mitto quæ ratione magnitudinis vulneris cum amplitudine teli lethiferi, aliarumque huc facientium circumſtantiarum pro neceſſitate inſpectionis ſub homicidio a pluribus perpetrato allegari poſſent. Conf. rerum criminalium Scriptores paſſim.

PROPOSITIO IX.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria, etiam ſi inſtrumentum ad cædem inferendam fuerit aptum.

Explicatio.

QUia ex notitia Inſtrumenti ad cædem inferendam apti aliquando ſe nondum ſatis informare poteſt Judex de certitudine delicti puniendi, ſive homicidii, & vero de certitudine illius debet ante eſſe convictus, quam illud punire poſſit (vi *Axiom.* 2. & 3.) ac informare ſe magis poteſt, imo etiam vi conſcientiæ tenetur, adornando inſpectionem (vi *Definit.* 1.) hinc neceſſaria inſpectio eſt, licet inſtrumentum ad cædem perpetrandam fuerit aptum.

Non citra ſonticas cauſas hi, qui conſiderant, quæ requiratur diligentia & peritia in hoc, qui de hominis vita & ſanguine judicare debet, ſuadere ſolent, ut attendat Judex ad qualitatem armorum, quibus vulneratio facta. Habentur talia: *Gladius, pugio, malleus, culter, ſecuris, palus, flagellum frumentarium, pedum, baculus grandior, bombarda major & minor,* quibus *pugnus, pedis calcitratus, ſubmerſio in aquis* adduntur, de quibus *BERGERUS in Electis Jurisprudentiæ Criminal. cap.* 2. *membr.* 3. *pag.* 92. *ſeqq.* fuſe agit, & quod talia ſint, textibus paſſim probat. conf. *JOH. CHRIST. FRöLICH. Comment. ad C. C. C. Lib.* 2. *tit.* 1. *pag. m.* 132, Sed non ſufficere catalogum illum facit furor, qui arma longe alia aliquando miniſtrat. Hinc acta Judicialia probant, homicidia fuiſſe patrata *candelabro ligneo, ſcutica,* einer

Fuhrmanns-Peitſche, *urceo vel ſtanneo vel fictili, rhombo, cultello,* &c. ut non tantummodo ad qualitatem armorum, ſed inſimul ad vulnerantis robur, vulneratæ partis conditionem, ictuum reiterationem attendendum ſit. Longe magis ferit ſcuticæ manubrium ligneum, caput in genua procumbentis, quam ſtantis; vibratum brachio ruſtici viri, quam pueri; ſæpius vibratum, quam ſemel. De *manu in pugnum* convoluto, præeunte *Carpz.* omnes conſentiunt, quod lethalem ictum, ſi tempora feriat inferre potis ſit, non item ſi *palmata manu* alapa infligatur, *MENOCH. de præſumt. L.* 51. *præſum.* 40. *n.* 19. Aſt & palmata manu homicidium patrari poſſe, non ego omnino negaverim, qui pronuper obſervavi herum famulo ſuo colaphum impegiſſe, ut hic in terram proſtratus vix ad ſe redire potuerit; pollebat vero robore manus dextræ. Sed & manũ altam ad arma lethalia pertinere, da man mit der aufrechten Hand ſchläget, ante aliquot annos homicidium Guſtrovii commiſſum docuit, da einer im Zorn den andern in den Nacken geſchlagen, wie man einen Haſen tödtet, & pœnam ordinariam gladii paſſus eſt. Iterum ergo iterumque, quod non adeo ad arma, quam ad animum in pœna homicidii attendendum ſit, nec ex hoc, quod Medici vulnus per ſe lethale dicant, pœnam ordinariam dictitandam eſſe, clare patet, & notandum eſt.

PROPOSITIO X.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt aliquando neceſſaria ad animum vulnerantis intelligendum.

Explicatio.

QUia judicis eſt, de omnibus ſe informare, quæ ad animum vulnerantis intelligendum facere poſſunt, quo de pœna tutò decernat, ac vero ad informationem de animo vulnerantis in tantum quoque facit inſpectio (vi *Defin.* 1.) hinc illa ad animum vulnerantis intelligendum aliquando neceſſaria.

Nemo

Nemo me habebit pro tam facili, ut velim inſpectioni oculari hoc eminentiæ dare, quaſi animum vulnerantis doceret, & de hoc ſimpliciter Judicem informaret. Impugnavi potius hoc non ab omnibus parili ſtudio rejectum axioma, & paſſim in præcedentibus monui, quas fallacias cauſæ in præjudicium veritatis admodum graves pariat, ſi ab eventu pœna decernatur, quem inſpectio legalis demonſtret. Longe alios fontes animum vulnerantis eruendi præter hunc habet Judex, qui ergo ſibi cordi ſint. Nec tamen omnino ex numero mediorum exulet eadem, quæ de animo vulnerantis teſtari valeat. Conſentiunt omnes rerum criminalium ſcriptores, ſatis grave argumentum pro animo vel occidendi, vel lædendi eſſe, ſi quando ictuum facta fuerit reiteratio, ſed de reiteratione hac Judicem informat Inſpectio; item, quando *CARPZOVIUS Prax. Criminal. P.* I. *qu.* 3. animum doloſum ex plagis inflictis colligendum eſſe docet, da einer den Dritten mit Fäuſten dergeſtalt handelt, daß er ihn gleichſam mürbe machet, und das Fleiſch von den Beinen herabſchlagen will, quali mortis genere periit famoſus Relationum Parnaſſi ſcriptor *BOCCALINI*, dum ſacculis linteis, arena refertis, ad mortem usque vapulavit, & huic plagoſo pœnam ordinariam homicidii, i. e. gladii competere addit, denuo ad inſpectionem reſpicit tanquam medium adæquatum, quod Judicem de animo vulnerantis informet.

Non poſſum, quin pro evincenda propoſitionis hujus veritate referam ſingularem caſum homicidii, qui ab aliquo tempore in vicina ſatisve opulenta urbe contigit, quando nocturno tempore vigilum quidam lethaliter vulneratus fuit gladio Locumtenentis, a vigilibus circumdati, & in terram proſtrati. Vulnus abdomen perforaverat, ſed an ſtando ab inquiſito inflictum, quod præſumebant vigiles, an ab hoc in terram jam proſtrato, quod referebat inquiſitus, addens ſe gladium erectum ſuſtinuiſſe, in quem vigil ſponte ceciderit, & ſe ipſum vulneraverit, hinc an inquiſitus animum habuerit,

ſaltem

ſaltem lædendi, an vero moderamine inculpatæ tutelæ uſus fuerit, nimis quam obſcurum. Optimum hinc & ultimum conſilium, quod Ampliſſima Facultas Juridica in hac Alma capere potuit, ad quam integra acta pro pœna decernenda miſſa erant, hoc fuit, quod Facultatem Medicam adierit, huic documentum inſpectionis in vigile mortuo ſuſceptæ communicaverit, & ſe informare de plagæ inflictæ tractu deſideraverit. Hæc obſervans vias, vulneratum a gladio inquiſiti ſua culpa perfoſſum eſſe teſtata eſt, ex quo inquiſitus non niſi arbitrariam pœnam tulit.

Fuit autem Reſponſum Facultatis Medicæ ſequentis tenoris:

DEmnach ab Ampliſſima Facultate Juridica hieſiger Univerſität, Acta inquiſitionalia in puncto Homicidii, des in N. N. entleibten C. B. uns zugeſandt, und ſpecialiter über dieſe ihre beygefügte Frage, ob nemlich ex fundamentis Artis Medicæ & Anatomiæ zu ſchlieſſen, daß der Stich von unten hinauf, oder aber von oben hernieder, oder gleichaus gegangen ſey? unſer Judicium Medicum verlanget wird; Als geben Decanus, Senior, und ſämtliche Profeſſores der Mediciniſchen Facultät auf der Univerſität zu Roſtock nach fleißiger Betrachtung aller à Dnis Dd. Phyſico, Sub-Phyſico und Chirurgis in der Beſichtigung verwundet gefundenen Theilen, und wie dieſelbe in corpore humano ſituiret, dieſen in Anatomia und Arte Medica gegründeten Beſcheid. Weilen der Stich drey Finger breit unter dem Nabel nach der lincken Seite in cavitate abdominis gegangen, daſelbſten das inteſtinum jejunum durchbohret, und weiter unten das inteſtinum Ileum durch das Meſenterium ſich erſtrecket, und daſelbſten einen ramum venæ portæ abgeſtochen. Solche Theile aber nicht in gleicher Linie unter dem Nabel, ſondern inteſtinum jejunum ümb und über dem Nabel, der ramus venæ portæ, meſentericus alias dictus, aber wol 3. oder 4. Finger breit nach dem Rücken zu, über dem Nabel, und alſo weit höher denn äuſſerlich die Wunde zu ſpüren; die Wunde auch an ſich ſelbſten nicht mehr denn einen Eingang in den Cörper gehabt. Dieſemnach iſt ſicherlich zu

ſchlieſſen,

ſchlieſſen, daß dieſer Stich an des Entleibten B. Cörper nicht gleichaus, viel weniger von oben hernieder, ſondern eintzig und allein von unten, ſchrem hinauf gegangen ſey: Und wird ſolches mit dem Atteſtato Dnorum Phyſicorum N. N. als welche die Wunde nach allen Umſtänden ſelbſt beſichtiget, ſoviel mehr confirmiret. Welches Ampliſſimæ Facultati Juridicæ hieſelbſt unter unſerm gewöhnlichen Facultät-Inſiegel hiemit urkündlich hinterbringen wollen. Roſtock, den 14 Aug. Anno 1700.

PROPOSITIO XI.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria, licet forſan Medici ſub relatione de qualitate vulneris diſſenſuri ſint.

Explicatio.

QUia Judex ſub delicto homicidii ſe habet de qualitate delicti informandum (vi *Axiom.* 2. 3.) quo de pœna ſtatuere poſſit, ad quam informationem inſpectio cadaveris pertinet, (vi *Definit.* 1.) & vero ante inſpectionem de diſſenſu Medicorum, an futurus ſit, an non? ſibi nondum conſtat, hinc eſt, quod inſpectio neceſſaria, licet forſan Medici ſub relatione de qualitate vulneris diſſenſuri ſint.

Non minimum *argumentum* eſt pro elidendis inſpectionibus, quod deſumitur ex Medicinæ incertitudine, hinc dubia renunciatione Medicorum, ita, ut hæc Judicem de pœna ſtatuenda magis confundat, quam inſtruat: rectius ergo inſpectio iſthæc legalis rideatur, omittatur, aboleatur, quam adornetur. Verum enim vero, ſi omnia probe in illo conſiderem, habeo, ut aſſeram, *ſpecioſum* eſſe, non *apodicticum*. Fragilitatis mentis humanæ, aut ſi mavis, præcipitantiæ hujus dandum, dum rerum omnium nexus aut indagare tædio eſt, aut noſſe ultra ſphæram ingenii hominum, tum quoque *ambitio, philavtia ſtudium contradicendi, cœca in Præceptorem obedientia & autoritas*, &c. ſe undiquaque immiſcent, & quicquid veritatis radii colluſtrant,

ſtrant,

ſtrant, nebulis ignorantiæ vel invidiæ obducunt, quod paſſim obſerventur, inter prudentiores quoque, opiniones diverſæ, & ſcientiis præter omne ſuum meritum labes affricetur, in ludibrium non raro degenerans, quæ ſuis cultoribus aut indoctis, aut cum ratione inſanientibus tribuenda. Non quidem hoc mihi ſumo, ut velim Medicorum filios, quando diſſentiunt, abhinc ſemper excuſandos eſſe, quaſi ex indole doctrinæ ſuæ profundiſſimæ, ex Democriti puteo in dies magis magisque protrahendæ, hinc ex inſcitia impingant, ſibique contrarii ſint, obſtat quippe teſtis domeſticus ſæpius laudatus BOHN. *l. c. cap.* 109. *Quidam*, inquit, *ex Medicorum claſſe prodeunt, qui neminem quemquam ſe meliorem arbitrantur i. e. ſibi arroganter plus quam par eſt, fidunt, & cunctis caſibus arduis ſe ſufficere ſibi præſumunt, aliorum etiam conſilia (judicia) contentioſe reprobant, nulla alia intentione, quam ut hos ſupplantent, & per horum depreſſionem ac contemptum ſapientiores æſtimentur;* Aſt, abhinc, quod illos inter non ſemper conveniat, quando Judex ſententiam requirit, argumentari velle ad contemnendam omnem opem, quam Medicina ad deſideria Legum ferre potis eſt, mihi quidem non magis ſalutare conſilium videtur, nec magis æquum, quam *Licurgi*, qui vites juſſit incidi, quod ſint, qui vino inebrientur. Quam non de *Diſciplinæ Juris incertitudine, de legibus ſibi contrariis, de variis motibus in Judice*, paſſim querelæ non leves audiuntur! Die Urtheln müſſe man als aus einem Glücks-Topff erwarten. In ipſis ſententiis, ſunt verba BAIERI *ad tit. de Re judic. p.*518., quantumvis omnem circumſpectionem prout officii ratio exigit, Referentes adhibeant, tamen aliquando quid negligitur, & error obrepit: it. CARPZ. ſententias inter caſus fortuitos refert *P.* 1. *Conſt.* 26. *Def.* 21., citra quod ad Jus ſcriptum conculcandum, ad Leges abrogandas, ad Judicem non magis conſulendum quis inde vellet inferre, & ex inſufficientia omniſcientiæ in hominibus ad ſcientiarum vanitatem concludere. Accedit, non omnem cauſam diſſenſus Medicorum penes hos quærendam eſſe, ſed tribuendam aliquando

quando his, qui in foro verſantur, litibusque teruntur, & quod PLINIUS de ſe fateri non erubeſcit, *L. 2. Epiſtol. 3. multum malitiæ, quamvis nolint, addiſcunt*; aut, ut verba celeberr. WERNHER. ex program. Diſput. inaugural. *de Medico ex voluntate ægri perperam curante* referam: *Improbo meritoque damnando conſilio Advocati, quando in capitis aut aliud grave periculum adductos defendunt, abutuntur diſſenſu Medicorum, ſub quo benigniorem ſententiam, quæ reo favet, præferri in vulgus notum eſt.* Iisdem fere verbis *BOHN. l. c. pag. 536.* conqueritur, *a Defenſoribus Homicidarum urgeri aliquando quæſtiones, quo dubium reddatur homicidium, hinc in re dubia mitiorem ſententiam amplectatur judex, & pœna ordinaria in arbitrariam mutetur.* Quo loco *technas* tales, talemque *protervìam* pluribus exemplis declaravit. Sed ut ad propoſitionem redeam, non ſufficientem Judici eſſe rationem de ſpernenda Inſpectione, quod Medici forſan diſſenſuri ſint in teſtimonio de lethalitate, abhinc in propatulo eſt, quia æque fieri poteſt, ut Medici de eadem conſenſuri ſint. Prudenter monet nunquam ſatis laudatus BOHN. cauſas, de quibus renunciationes Medicorum deſiderantur, eſſe vel mere *ſenſuales*, vulnera, contuſiones, fracturas, vel *conjecturales*, quæ ſola ratione dirimantur; vel *ſenſuales & conjecturales ſimul*, ita ut modo ſenſus ſeparatim & ratio agant, modo concurrant, vid. *de offic. Med. p. 575. ſeqq.* Sed ſimul omnibus inſinuat, ſi qvoad *conjecturales* in diverſum abeant Medici, qvoad *ſenſuales* tamen, vel *ſenſuales & conjecturales ſimul* diſſenſum fore rariorem; exulet modo contradicendi prurigo.

PROPOSITIO XII.

Inſpectio vulneratorum poſt mortem inſecutam eſt neceſſaria, quia *Jus Naturæ*, *Jus divinum*, & *Jus civile* non modo in illam conſentiunt, ſed illam jubent, ut a Magiſtratu adornetur.

Explicatio.

QVia Magiſtratus, delato adſe rumore de commiſſo a ſubdito quodam delicto, vigore Juris naturæ, Juris divini & Juris civilis tenetur ſe informare de omnibus circumſtantiis ad delicti certitudinem & qualitatem facientibus (vi *Axiom.* 1. & 2.) quo ſententiam certam & juſtam ferat; imprimis quando delictum pro ſua qualitate aut ordinariam aut extraordinariam pœnam poſt ſe trahit, (*vi Axiom.* 5.) id quod de homicidio quoque valet (vi *Axiom.* 6.) & vero ad hanc informationem inſpectio legalis & ocularis præ aliis mediis ad certitudinem facientibus pertinet (vi *Axiom.* 3.) eſt quod *Jus Naturæ*, *jus divinum & Jus civile* non modo conſentiant in inſpectionem, ſed etiam jubeant, ut hæc a Magiſtratu adornetur.

Quod ſi adverſæ ſententiæ Patronos Rhetores magis agere, quam Logicos dixerim, quando ad ignorantiam *Juris naturæ*, *juris divini & juris civilis* de inſpectione cadaverum a vulneratione adornanda provocant, & abhinc argumentum pro eadem à Republica eliminanda petunt, non ſperaverim me veritati prævaricari. Perinde quippe ſtringit ſubditum & hunc obligat, ſive Lex aut jus quoddam explicite & diſertis verbis hoc faciendum illudve omittendum eſſe præcipiat, ſive implicite jubeat, aut prohibeat, quæ ſub tali lege citra omnem exceptionem comprehenduntur. Prohibet ſane *quintum præceptum* omnem cædem *veneno*, *lapide*, *gladio*, *baculo*, vel alio inſtrumento lethali inferendam, etiamſi viritim hæc homicidiorum genera apertis verbis non interdixerit. Jubet *Jus Naturæ* alteri hæc officiorum genera liberali animo exhibere, quæ quivis velit, ut ſibi ab altero exhibeantur, quamvis officiorum illorum catalogum nuſpiam reperire liceat. Pariter *Jus civile*, dum vetat injuriam cuidam inferendam, omnes injurias arcet, licet has ad amuſſim non recenſuerit. Quoad ſtatuta & Leges, generale mandatum omnium conſenſu ſufficit, & conſtringit ad obedientiam in omnibus his actionibus præſtandam,

ſtandam, ad quas illud a quovis & ſtupido extendi & applicari poteſt. Parili modo ſe res habet cum mandato inſpectionis vulnerum a morte inſecuta. In aprico eſt, totum illum actum legalem inſpectionis, quem C. C. C. tradit, nec jus naturæ apertis verbis præcipere, nec illum in jure divino, aut civili claris verbis reperiri: aſt modo attenderimus quod non ſolum Jus naturæ & divinum, ſed & civile jubeant ut Magiſtratus non prius damnet, quam univerſa cognoverit, non celer ſit ad aliquid gravius de inquiſito ſine manifeſtisſimis ac minime dubiis indiciis ſtatuendum, eo ipſo jubent & ſerio inculcant, ut, quam poteſt indagationem commiſſo quodam crimine & ad ſe delato inſtituat, nec ſe tædeat omnia media in negotio tali conſuluiſſe, in quo error correctionem non admittit; inter quæ media, quod ſpeciatim homicidium attinet, ocularis inſpectio omni Jure pertinet. Sed placet altius deſcendere, & ſigillatim probare quod inſpectionis legalis neceſſitas, de qua hic ſermo, in quovis memoratorum Jurium ſit fundata & a quovis illorum commendetur. Cum *Jus Naturæ* ſcriptum non ſit, ſed hujus regulæ cordibus hominum inplantatæ, ſufficiat unam harum allegaſſe, qvæ vult: *ne quis ad pœnam rapiatur, niſi evidentiſſime & peractis probationibus ſole meridiano clarioribus delicti ſit convictus per circumſtantias in ipſo facto ita repertas.* Hæc regula denuo fundata eſt in hoc rectæ rationis axiomate: *quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.* Nemo autem tantus propriæ ſalutis hoſtis eſt, quin, ex crimine captivus, velit, ut Judex probe circumſpiciat, quæ in ſui defenſionem vergere poſſint, hinc media undique adhibeat, quæ huc vergant, per conſequens ocularem inſpectionem adhiberi curet, ſi ab hac eadem in tantum dependeat, quo de delicti certitudine citra hæſitationem conſtet. Prudenter notat JOH. LAURENT. FLEISCHER *in Inſtitut. J. N. & Gent. p.* 549. exigere regulas juſti, quod nemo niſi confeſſus & convictus puniri debeat, & quod indicia, uti vocantur, non ſint ſufficientia ad aliquem condemnandum, ſed ad inquiſitionem

ſaltem inſtituendam. Æque ergo ac Magiſtratus ex regulis juſti obligatus eſt ad puniendos delinquentes, vi pacti cum ſubditis initi, quod ſalutem Reipublicæ pro fundamento habet: eſt quoque ex iisdem regulis conſtrictus, ut ante ſe informet de qualitate delicti, quo æquas & adæquatas pœnas dictitet. Nec obſtare poteſt, quod regulæ hæ jamdum invaluerint, & obſervatæ a prudentioribus fuerint in pœnis homicidii, quando de inſpectione cadaveris altum ſilentium, quod ut medium veritatis delicti commiſſi eſſet in ſubſidium vocandum; quia nec pœnas homicidii, quales eſſe debeant, jus naturæ unquam determinavit, quin olim pro Imperantis, reſpicientis ſalutem ſocietatis, arbitrio, nunc mitiores, nunc graviores inflictæ ſint, hinc nec tanta ſedulitate in vulneris qualitatem fuerit inquiſitum. Aſt quando Gentes moratiores conſenſerunt occiſorem doloſum extremo ſupplicio afficiendum eſſe, ſimul juſſerunt, probationes fidas de homicidio doloſo præcedere debere, ne innocens capite plectatur, &, quod ſummum Jus videretur, omiſſa inquiſitione fideli, in ſummam injuriam fatiſcat. Quod, ſi ex temporum injuria, vel rectius, ex infantia Chirurgiæ nondum ad culmen, ad quod jam aſcendit, provectæ, inſpectionibus legalibus locus non fuit, vel fides habita, tantum abeſt, ut in præjudicium inſpectionum allegari poſſit, ut magis doleamus homicidas illorum temporum, quos inſpectionis habita ratio a ſupplicio liberare potuiſſet; nobis vero gratulemur de hoc medio in delicti qualitatem inquirendi, quod juſtitiæ & conſcientiæ non parum conſulit. Pergo ad *Jus divinum*, nec poſſum, quin repetam reſpectu hujus, idem, quod modo attuli eſſe fundamentum, i. e. fluere neceſſitatem inſpectionis vulneratorum morte inſecuta, ex debito amore veritatis & juſtitiæ, quem ſacræ Pandectæ paſſim inſinuant. Equidem obſervo, eandem a nonnullis peti ex verbis *Exod.* 21. *v.* 12. utpote, quæ jubent, tunc vulnerantem pœna capitali plectendum, ſi *inde* vulneratus mortuus fuerit, ita, ut particula *inde* involvat, ceſſare Legis

gis divinæ ſanctionem, ſi non ex vulnere lethali obierit, de quo inſpectio teſtimonium ferat; ſed ſtrinxit in hos calamum *Illuſtr. STRYK.* & acriter negat, vocem *inde* reperiri in textu ebræo, magis ſenſum divinæ legis ſimpliciter exprimere, *qui percuſſerit hominem, ut moriatur, morte iterum plectendus ſit*, quam controverſiam jam non faciam meam. Vid. *STRYK. in progr. allegat. GEORG. EMMERICH* in *Diſſert. de Connub. Aſtreæ & Apollin. pag.* 8. Robur neceſſitatis pro inſpectione adornanda citra omnem exceptionem verborumque ambages collocandum eſt in lege divina, quae non modo paſſim monet, ne inultus maneat ſanguis temerarie effuſus, & Magiſtratui inculcat, ut vindex ſit, ſanguinis præſertim temere effuſi: ſed ſatis graviter quemvis, cui judicium a DEO commiſſum eſt, hortatur, ne temere, præcipitanter, vel ſuperficiarie ſententiam ferat, ne quidem in civilibus, multo minus in criminalibus. Confer. *Deut. I. v.* 16. 17. *Johan. VII. v.* 24. Fert vero temere & præcipitanter ſententiam, qui vel unum medium negligit, aut non in ſubſidium vocat, quod adhibere & in ſubſidium vocare valet, quo ſe de facti ſpecie informet. Generalis illa Lex divina ad omnes actus legales ſe extendit, ne unico quidem excepto, in quibus informatione ulteriori Judex eget, & ſe extendit ad delicta homicidii & commendat informationem de hujus veritate acquirendam. Hanc ergo frivole omittere, eſt frivole impingere in legem illam ſacram. Fateor, quod urget prælaudatus STRYKIUS l. c. DEUM nunquam cadaveris inſpectionem deſideraſſe; aſt jam in præcedentibus expoſui, quod ſufficiat ſubdito generale mandatum ad obedientiam quoad omnes ſpeciales caſus hoc incluſos præſtandam. Suadent ſacræ Pandectæ, imo jubent Medicos conſulere, quando ægrotant, ſed nullibi fit mentio, ut a Medicis petant & capiant *vomitoria, ſudorifera, cordialia;* Jubent eædem homicidam doloſum vita privare, ſed nullibi fit mentio modi vel inſtrumenti, quocum hæc ſententia in actum deducenda; ut verum maneat, quod a ſilentio Juris divini, quoad quasvis

circum-

circumſtantias neceſſario huc ſpectantes, ad nullitatem harundem argumentari, nec liceat, nec æquitati conſonum ſit. Quibus mens eſt, ex inſtitutione divina aſylorum rationes pro inſpectione conquirere, adeant NICOLAI MYLERI ab Ehrenbach *tract. de Jure Aſylor. pag.* 4. Quid tandem fiet de neceſſitate inſpectionis vulneratorum quoad *Jus civile*? Non audeo provocare ad hæc loca, quæ diſtinguendum eſſe monent inter vulnus mortiferum vel non mortiferum, *L.* 11. *§.* 3. *L.* 15. §. 1. *L.* 46. *L.* 51. *L.* 52. *ff. ad Leg. Aquil.* quaſi inſpectionem vulneratorum, de qua hic ſermo, claris verbis inſinuent, & jubeant, quia non inſtituebatur iſthæc ocularis inſpectio ad irrogationem ultimi ſupplicii, ſed damni reparandi ergo; ita nec rigide ſuſtinuerim rigorem Juris memorati indiſtinctim voluiſſe pœna capitali afficiendum, qui animo occidendi aliquem aggreſſus fuerit, ſive vulneraverit, aut non, licet non occiderit, ac hoc videtur velle *Lex Cornelia*, & in hoc nituntur, qui Inſpectionibus vulneratorum inſtituendis ſe opponunt. Nam vel ſola inſcriptio tituli hujus de *Sicariis* monet, ſermonem non eſſe promiſcue de homicidis, ſed de clandeſtinis vitæ inſidiatoribus, ſpecialiſſime de latronibus, qui cultellis recurvis, *ſica* dictis, ſub veſtibus occultatis, ſive telo abſcondito, nec opinantes confodiebant, quorum maleficorum, tempore quo Jus Romanum condebatur, non parvus erat numerus, ac hodienum in Latio ſub nomine der Banditen tales reperiuntur, tum quoque his erat publicæ tranquillitatis ergo ſeveriſſime Jus dicendum, ut ſolum conſilium occidendi eſſet pœna capitali dignum, licet effectus non inſecutus. Ac vero vocabulum *Sicarii* fuit abuſive ad quemvis homicidam translatum, nemo mirabitur rigori huic, qui quoad latrones in vigore merito manet, per generalem conſuetudinem fuiſſe derogatum, & hodie eventum ſive effectum ſimul attendi, ſi pœna ordinaria, ſive gladii, ſit homicidæ doloſo irroganda; Nam æquitas undique vult propoſitum cum actu imperfecto mitius puniendum eſſe, quam cum actu perfecto, *L.* 1. *ff. de*

extraord.

extraord. Crim. L. 21. §. 7. *ff. de furt.* Accedit Sanctio Carolina Criminalis, utpote quæ *Art.* 147. conatum homicidii non ſecuto eventu, arbitrio Judicis, ut puniatur, relinquit: eſt vero pœna, quæ arbitrio committitur, ſemper mitior hac, quam Leges injungunt. Conf. quæ pag. 27. ſupra ſunt allata. Sed de inſpectionibus vulneratorum a morte inſecuta non tam altum ſilentium eſt in Jure Civili, ac volunt aliqui. Fit ejus expreſſa mentio in *L. ult. ff. ad Leg. Cornel. de Sicar.* his verbis: *Si in rixa percuſſus homo perierit, ictus uniuscujusque in hoc collectorum contemplari oportet*: Nec obſtat, quod ad mentem *GOTHOFREDI in not.* ad illam, contemplatio iſthæc ſit commendata, quo pro varietate ictuum varia pœna conſtituatur: quandoquidem de morte prægreſſa Lex loquitur, non vero, ſi homo quidem a pluribus vulneratus non vero confoſſus fuerit, ubi ictuum differentia pœnæ arbitrariæ diverſitatem inferret. Sed, cum non adeo de antiquitate inſpectionum legalium, quam de neceſſitate harundem mihi ſermo ſit, mitto iſthæc, & cuilibet, quæ de illa ſentire velit, liberum relinquo. Autumo ſufficere ut probem Juris Civilis autoritatem pro inſpectione legali vulneratorum adornanda, ſi nude provocaverim ad *officium* Judicis in Legibus præſcriptum, quod eſt nocentem punire, innocentem abſolvere, hinc de omnibus circumſtantiis ſe informare, quæ ad nocentem convincendum, innocentem defendendum façere valent; ad *perſonam* Judicis, dum publica autoritate gaudet, ut delicta cognoſcat, abhinc puniat, ad cognitionem vero requiritur examen corporis delicti, ſi hoc, quod in homicidio obtinet, fuerit permanens; ad *æquitatem* Judicis, quæ negat hunc eſſe lege rigidiorem vel remiſſiorem: ad quam denuo pertinet, ut inquiſitus audiatur & admittantur, quæ ad ipſius defen-

ſionem facere poſſunt, cujus cauſa ſemper favorabilior, hinc etiam inſpectio Legalis ab ipſo occiſi neceſſaria, &c. Quæ omnia cum paſſim nota ſint ac cognita, textibus Juris roborare nolo, nec ex antecedentibus, quæ huc facere poſſint, iterum repetere. Quod ſi ergo Judex nolit reprehenſionem incurrere, quod culpam cum dolo conjunctam admiſerit, dum, quam adornare potuiſſet & debuiſſet inſpectionem, ſciens & volens omiſerit, ſponte ſequitur in caſibus ante allatis inſpectionem vulnerum poſt mortem inſecutam eſſe neceſſariam, in quibus jam acquieſco.